КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширамиз

ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

СССР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 66 (6184).
5 АПРЕЛЬ
ЧОРШАНБА
1978 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ БАМ ҚУРУВЧИЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

Бугунги кун Байкал-Амур магистрали қурувчилари учун катта байрам бўлди. Амур областида БАМ яқинида жойлашган Сковородино станциясида 4 апрель куни Леонид Ильич Брежнев билан бўладиган учрашувга БАМ Марказий участкасининг илғор қурувчиларидан иборат комсомоллар отряди келди. Улар орасида қурилишнинг дастлабки қатнашчилари, комсомолнинг XVII съездидан тўппа-тўғри шу ерга йўл олган кишилар бор. Магистрал қурилишида қатнашиш учун яқиндагина келган ёшлар ҳам шу ерда.

Йигит ва қизлар Леонид Ильични сидқидилдан самимий кутиб олдилар. Амур область партия комитетининг биринчи секретари С. С. Авраменко БАМнинг энг яхши ишчиларини, шу жумладан ВЛКСМнинг бўлажак XVIII съездига сайланган делегатларни, комплекс қурилиш бригадасининг раҳбари, магистралда биринчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Г. Новикни ўртоқ Брежневга таништирди.

ВЛКСМ XVII съезди номидаги БАМ трассасига биринчи бўлиб келган Бутуниттифоқ зарбдор комсомол отрядининг комиссари В. В. Мучицин область территориясида 1600 километрга чўзиладиган темирйўл трассаси қурилишида ўзлари қилган ишларни Л. И. Брежневга гапириб берди. Комсомол-ёшлар отряди, деб таъкидлади у, юксак суръат билан меҳнат қилмоқдалар, бажарилаётган қурилиш ишларининг сифатига биринчи даражали аҳамият бермоқдалар. Улар беш йилликнинг уч йили топшириғини СССР Конституцияси қабул этилган куннинг бир йиллигигача бажариш учун мусобақалашмоқдалар.

Азиз Леонид Ильич, деди сўзини давом эттириб В. В. Мучицин, трассада биз учун меҳнат ва турмуш шароитлари яратишга доимо эътибор бериб, меҳрибонлик қилаётганлигингиз учун ёш қурувчилар номидан Сизга фарзандлик раҳмати айтмоқчиман. Бу меҳрибонлик бизнинг бугунги ишларимиз тўғрисидагина эмас, БАМнинг бутун зонаси келажаги тўғрисида қилинаётган ғамхўрлик ҳамдир.

БАМчилар бундан буён ҳам зўр ғайрат билан, комсомолчасига ишлайверадилар, партия топшириғини бажарадилар.

ВЛКСМ XVIII съездининг делегати ефрейтор В. Г. Бабулин Байкал-Амур магистрали қурилишида ишлаётган Совет Армиясининг ёш жангчилари номидан Леонид Ильич Брежневни табриклади. Темирйўл қўшинлари сафидаги ёш солдатлар БАМ қурилишида ишлашни давом эттириб, Ватаннинг тинч, бунёдкорлик меҳнатига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар, деди у.

Азиз Леонид Ильич. Сизнинг партия ва давлат фаолиятингиз, деди у сўзини давом эттириб, Сизнинг Улуғ Ватан урушидаги бевосита иштирокингиз —ана шуларнинг ҳаммаси биз — жангчилар учун партияга, Ватанга, совет Қуролли Кучларига садоқат билан хизмат қилишнинг улуғвор намунасидир.

В. Г. Бабулин ўртоқ Л. И. Брежневни «Ғалаба» орденини билан мукофотланганлиги туфайли ёш жангчилар номидан муборакбод этиб, тинчлик, бутун инсоният бахт-саодати йўлида ҳормай-толмай қилаётган фаолиятида унга катта муваффақиятлар тилади.

БАМчилар Байкал-Амур магистрали марказий участкаси қурувчиларининг меҳнатдаги ишларини тасвирловчи альбом-солномани ўртоқ Л. И. Брежневга тақдим қилдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Байкал-Амур магистрали қурувчилари билан учрашганлигидан ғоят мамнун эканлигини изҳор этиб, бундай деди: бу ерга, ана шу учрашувга келганларнинг кўплари ҳозир Байкал-Амур магистрали лойиҳадан ҳақиқатга айланган жойларда ишлаб турибдилар. Бу магистралда биринчи поездлар қатнаб турибди.

Бошқа участкаларда ҳали катта ишлар қилиниши керак. Магистрал уч минг километрдан ҳам узун бўлади. У овлоқ тайгадан, абадий музликдан, қоя тошларни кесиб ўтказилади.

Ўртоқлар, деди сўнгра Л. И. Брежнев, сизлар анча мушкул вазифаларни ҳал этишингиз лозим. Сизлар, йигит ва қизларимизнинг комсомол даъвати билан шу азим қурилишга келган қаҳрамон коллективлари бу вазифаларни уддалай олишларига ишончим комил.

Кашшофларнинг меҳнати ҳамиша мураккаб бўлади. Аммо бу меҳнат мароқли ва фахрлидир. Кеча сизлар асрлар бўйи ҳувиллаб ётган тайгага биринчи бор қадам қўйган бўлсангиз, бугун худди шу ерларда магистрал ўтказилибгина қолмай, дастлабки шаҳарлар ҳам барпо этилмоқда, посёлкалар қад кўтариб турибди. Олимлар, геологлар, архитекторлар, лойиҳачилар, инженерлар сизларнинг изингиздан бормоқдалар.

Орадан кўп вақт ўтмай, деди сўзини давом эттириб Л. И. Брежнев, бу ўлкаларда инсон меҳнати билан янги-янги саноат комплекслари барпо этилади. БАМ шу район сийнасидаги беҳисоб ҳазинадан тўла-тўкис фойдаланишга, ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш масаласини янгича ҳал этишга ёрдам беради. Бу — давлат аҳамиятига молик катта проблемадир.

Ўртоқлар, сизларнинг олижаноб ва чиндан ҳам фидокорона меҳнатингиз ана шундай самаралар беради, совет кишисининг ўзи ана шундай тарбия кўрган, у ўз ишларининг улуғворлигини кундалик ишларда ўйлаб ўтирмайди. Эҳтимолки, сиз ҳам ўз меҳнатингизнинг ватанимиз учун нақадар буюклиги тўғрисида кўпинча ўйламасангиз керак.

Л. И. Брежнев шуни таъкидлаб ўтдики, партия Марказий Комитети БАМ қурувчилари тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қилмоқда, қурувчиларнинг меҳнати ва турмушини енгиллаштириш учун кўп иш қилмоқда. Бугун сизлар ўз нутқларингизда бу ҳақда гапирдингиз, деди Л. И. Брежнев.

Байкал-Амур магистралида кўп иш қилинди, аммо яна ҳам кўпроқ иш қилиниши лозим. Партия ёшларга ишонади, Комсомол ҳамиша ўз сўзининг устидан чиқиб келган!

Олижаноб меҳнатингизда сизларга янги-янги муваффақиятлар тилайман. Сизлар билан бўлган ана шу учрашув ҳақида биз комсомол съездида гапириб берамиз.

Ёш қурувчилар оқ йўл тилаб айтилган самимий сўзлар учун Леонид Ильичга ташаккур билдирдилар. Бу учрашув шу ерда ҳозир бўлган ҳамма кишилар хотирасида узоқ йиллар сақланиб қолади, дейишди улар. Бу учрашув БАМчиларни меҳнатда янги ишларга руҳлантиради.

(ТАСС).

БУТУНИТТИФОҚ ИХТИРОЧИЛАР ВА РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР ЖАМИЯТИНИНГ V СЪЕЗДИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятининг V съезди делегатларини, ҳамда сизлар орқали ўз меҳнати билан Улуғ Ватанимиз қудратини ошираётган рационализаторлар ва ихтирочиларни — ишчилар, колхозчилар, мутахассислар ва олимларни қизғин табриклайди.

Ихтирочилар ва рационализаторларнинг оммавий ҳаракати — меҳнатга ижодий муносабат инсоннинг энг биринчи ҳаётий эҳтиёжи, аҳлоқ нормаси бўлиб қолган социалистик жамиятнинг ўзига хос белгисидир. СССР Конституцияси техника ижодкорлиги эркинлигини гарантиялайди, унинг ҳар томонлама қўллаб-қувватланишини таъминлайди. Совет давлати ихтирочилар ва рационализаторларга ҳар томонлама ёрдам беради ҳамда уларнинг таклифлари халқ хўжалигига ва ҳаётнинг бошқа соҳаларига жорий қилинишини ташкил этади.

Кейинги ўн йил мобайнида Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти аъзоларининг сони икки баравар кўпайиб, эндиликда 9,6 миллион кишига етди, уларнинг лойиҳалари ва таклифларини ишлаб чиқаришда қўлланишдан олинадиган иқтисодий самара икки ҳиссадан зиёд ортди.

Ихтирочилар билан рационализаторлар партия, совет, хўжалик органларининг, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг актив мадади билан КПСС XXV съезди тарихий қарорларини амалга оширишда, КПСС Марказий Комитетининг пленумларида ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг иқтисодий масалаларга доир нутқларида, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1978 йил планини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириш ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш учун курашни кучайтириш тўғрисида»ги Мактубида ўртага қўйилган вазифаларни бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Беш йилликнинг икки йили мобайнида халқ хўжалигида ихтиролардан ва рационализаторлик таклифларидан фойдаланиш туфайли 10 миллиард сўмдан ортиқ маблағ тежаб қолинди.

Меҳнаткашларнинг оммавий техникавий ижодкорлигини ривожлантириш ижтимоий ишлаб чиқаришни такомиллаштиришнинг, унинг техникавий даражасини ва самарадорлигини оширишнинг муҳим омилларидан биридир. Ўз куч-ғайратларини резервлардан тобора тўла-тўкис фойдаланишга, техниканинг самарадорлигини оширишга, меҳнат унумдорлигини жадал кўтаришга, қўл ишларини қисқартиришга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштиришга, металл, материал ва ёқилғи-энергетика ресурсларини тежашга, меҳнат қилиш учун яхши шароитлар яратиб беришга, атроф-муҳитни муҳофаза этишга қаратиш—ихтирочилар ва рационализаторларнинг бурчидир.

Қишлоқ хўжалиги индустриал асосга ўтказилаётган бир жараёнда ихтирочилар билан рационализаторларнинг кучларини қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ва чорвачилик маҳсулдорлигини оширишга, сермеҳнат ишларни комплекс механизациялаш вазифаларини ҳал этишга, ишлаб чиқаришда, ташишда, асраш ва қайта ишлашда маҳсулот ҳамда хом ашёнинг исроф бўлишини қисқартиришга жамлаш тобора катта аҳамият касб этмоқда.

Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти меҳнаткашларни, айниқса ёшларни новаторлик ҳаракатига кенг миқёсда жалб этиш, ихтирочилар билан рационализаторларнинг фан-техника ва иқтисодий билимларни, илғор тажрибани ўрганиб олишлари учун катта-катта имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланиши керак. Комплекс бригадалар, жамоат конструкторлик ва патент бюролари, новаторларнинг кенгашлари ҳамда ишчилар ва колхозчиларни, мутахассисларни, олимларни техника тараққиётининг конкрет вазифаларини ҳал этишга бирлаштириш соҳасидаги коллектив ижодкорликнинг бошқа формалари ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга арзийди.

КПСС Марказий Комитети съезд делегатларига, Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятининг барча аъзоларига ишда катта муваффақиятлар тилайди, улар ватанимиз фани ва техникасини тараққий эттириш учун бундан буён ҳам сабот ва собитқадамлик билан курашаверадилар, ўнинчи беш йиллик планини муваффақиятли бажаришга, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга муносиб ҳисса қўшадилар, деб қаттиқ ишонч изҳор этади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТЎЛҚИНИДА

ОЛИМЛАР ИШЧИ КОРЖОМАСИ КИЯДИЛАР

Шу кунларда мамлакатимизнинг барча шаҳар ва қишлоқлари, корхоналари, колхоз ва совхозларида В. И. Ленин туғилган куннинг 108 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигига пухта тайёргарлик кўрилмоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳисоблаш маркази бўлган Кибернетика институти, ихтисослашган АСУ лойиҳалаш-конструкторлик бюроси олимлари, Ўзбекистон ССР машинасозлик фан-техника жамияти аъзолари умумхалқ хашари куни СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи станоклари ва йиғув линиялари ёнида бўлишга қарор қилдилар. Институт партия бюроси ва завод партия комитети олимларнинг бу ташаббусини маъқулладилар.

Меҳнатни оқилона ташкил этиш мақсадида олимлардан иборат саккизта ишчи бригада тузилди. Ташкил этилган бригадалар ишини уюштиришга умумий раҳбарлик қилиш вазифаси партия бюроси аъзоси, лаборатория мудири, техника фанлари кандидати Т. С. Нусратов зиммасига юклатилди.

Ишчи ихтисосларидан бирини ўрганиш мақсадида коммунистик шанбаликдан олдинги шанбаларнинг бирида ишга чиқиш, шунингдек техника хавфсизлиги бўйича инструктаж ташкил этишга қарор қилинди.

1978 йил 20 апрелида завод клубида олимларни ишчилар сафига қабул қилиш маросими бўлиб ўтади. Олимлардан иборат ҳар бир ишчи бригадаси заводдаги бригадаларнинг бирига бириктириб қўйилади. Шанбалик куни олимлар бригадалари ишчи коржомаларида станоклар ва автоматик линиялар ёнига турадилар, меҳнат беллашувида юксак унумдорликка ва маҳсулотнинг аъло сифатли бўлишига эришишга ҳаракат қиладилар.

Т. БЕКМУРОДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳисоблаш маркази бўлган Кибернетика институти партия бюроси секретари, техника фанлари доктори.

БЕШ ЙИЛЛИК ФОНДИГА

ОҚҚЎРҒОН районидаги аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинати ходимлари москваликларнинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, В. И. Ленин туғилган куннинг 108 йиллиги куни шанбалик ўтказишга қарор қилишди. Шу куни комбинатнинг 90 аъзоси шанбаликка чиқишиб, ишлаб топган маблағларини ўнинчи беш йиллик фондига ўтказишади.

Қизил шанбалик куни «Оққўрғон», Султон Сегизбоев номли совхозлардаги ва Алимкент посёлкасидаги маиший хизмат кўрсатиш бинолари жорий ремонтдан чиқарилади, шунингдек маиший хизматчилар район марказини ободонлаштириш ишларида ҳам қатнашишади.

П. ЭРГАШЕВ.

ЧИГИТ ЭКИБ БЎЛИНДИ

Тошкент область пахтакорлари беш йилликнинг зарбдор йили мўл ҳосили учун курашнинг дастлабки босқичини муваффақиятли тугалладилар. Улар чигит экишни қисқа муддатда ўтказишди. Сифатли тайёрланган 136 минг гектар майдонга барака уруғи қадалди.

Ҳозир область колхоз ва совхозларида чигитни тўла ва бир текис ундириб олиш учун дала ишлари қизитиб юборилди.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ГФРГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Германия Федератив Республикаси президенти В. Шеель ҳамда Германия Федератив Республикаси федерал канцлери Г. Шмидтнинг таклифига биноан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев шу йил май ойининг бошларида расмий визит билан ГФРга боради.

МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН

Ўтган йили 112 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 32,3 центнер ўрнига 35,2 центнердан оқ олтин йиғиб олдик.

Тўғри, биз эришган натижа, колхозимиз эгаллаган марра район кўрсаткичидан анча юқори, лекин бу чегара эмас.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети Мактубида зарбдор йилда резервлардан, имкониятлар тўла фойдаланиш алоҳида таъкидлаб ўтилган.

Бундай резервлар бизда ҳам кўп. Хўжалигимизда 12 та бригада бор. Уларнинг ери техникаси ва бошқа имкониятлари деярли бир хил. Бироқ экин майдони бир-бирига туташ, бир ариқдан сув ичадиган, шароити ҳам бир хил бўлган бу бригадаларнинг юбилей йилда эришган натижалари ҳар хил бўлди. Ўтган йили Б. Пошалиев бошлиқ бригада пахтакорлари ҳосилдорликни 37,7 центнерга олиб чиқишди. Бироқ И. Холбоев бошлиқ учинчи бригада деҳқонлари эса 27,2 центнердан хирмон кўтаришди. Тафовут катта. Бунинг боиси бор, албатта. Пошалиев бригадасида барча агротехника тадбирлари ўз вақтида ва сифатли ўтказилди. Гектарлар тўлиқ, кўчатлар эса бут бўлди. Терим намунали ташкил этилди. Ўртоқ Холбоев бригадасида эса айрим камчиликларга йўл қўйилди. Шунинг учун ҳам ҳосилдорлик паст бўлди.

Биз ҳисоблаб чиқдик. Агар ҳамма бригадаларда ҳосилдорлик 6-бригада даражасида бўлганида эди у ҳолда колхоз бўйича давлатга қўшимча яна 655 тонна пахта топширилган бўларди.

Бригадамиз аъзолари зарбдор йилда ўзгача ғайрат билан меҳнат қила бошладилар. Биз энг аввало гектарларнинг тўла бўлишига катта эътибор бердик. Чигит экишни бошлашдан олдин барча майдонлар яхшилаб текисланди. Экипаж аъзолари билан амалий машғулотлар ўтказилди.

Бу йил ҳосилдорликни кам деганда 40 центнерга етказишга қатъий бел боғлаганмиз. Ана шунда ўтган йилдагига нисбатан 4.8 центнердан кўп ҳосил етиштирган бўламиз.

И. ҲОЛИҚОВ,
Оққўрғон районидаги Навоий номли колхоз бригада бошлиғи.

КАНОП ЭКИШ БОШЛАНДИ

Тошкент областида каноп экишга киришилди. Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Кан О Нам бошлиқ бригада дастлабки гектар майдонларга каноп экди. Пешқадам деҳқонлар уч кун ичида экишни тамомлашга, 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 250 центнер — пландагидан 70 центнер кўп каноп пояси олишга аҳд қилдилар.

Областда 35 ихтисослаштирилган хўжаликда ипатоволиклар методи асосида отряд тузилди. Канопзор далаларнинг тенг ярмидан кўпроғига уруғ кенг қаторлаб экилади.

(ЎзТАГ).

Коммунистик районидаги Свердлов номли колхоз пахтакорлари барча майдонларга тез ва соз барака уруғи қадаб олдилар. Экиш мавсуми айниқса хўжаликнинг 1-бригадасида уюшқоқлик билан ўтказилди. Бунда механизатор В. Проскуровнинг ҳиссаси катта бўлди. Суратларда: чигит экиш пайти; илғор механизатор В. Проскуров.

А. Абалян фотолари.

НАВБАТ—ПАРВАРИШГА

Далалар тинчини бузаётган тракторлар ҳам, дарахтларнинг бўртиб турган куртаклари-ю, эндигина гуллаётган ўрик ҳам кишига ажиб бир кайфият бағишлайди. Ана шу кайфият уйғотган ғайрат-шижоат натижасими, ёки зарбдор йил учун қабул қилинган юксак мажбурият даъватими, Абдурасул Бобоқулов бошлиқ бригада заршунослари чигит экишни зўр кўтаринкилик, уюшқоқлик билан олиб бордилар. Илғор механизатор Абдуқодир Беркиев сеялкачи Ўткир Аъзамов билан биргаликда кунига саккиз гектар майдонга барака уруғи қададилар.

— Бу йил чигит уруғини қисқа муддатларда экиб олиш катта аҳамиятга эга, —деди бригада етакчиси А. Бобоқулов. — Чунки, кўклам ўтган йилдагига нисбатан бироз орқага сурилмоқда. Биз об-ҳаво шароитининг қулай муддатларидан фойдаланиб, чигит экишни олти иш кунида тугалладик. Ҳозир барча куч ва техника воситалари чигитни бир текис ундириб олишга сафарбар қилиняпти.

Дарҳақиқат, шундай область пахтакорлар Совети тавсияларига тўла амал қилаётган пахтакорлар уйғониш ва улғайиш фасли—баҳорнинг ҳар бир дақиқасидан самарали фойдаланаётирлар.

Бригада аъзолари беш йилликнинг зарбдор йили учун улкан мажбуриятлар қабул қилишган. 80 гектар майдонда «оқ олтин» ҳосилдорлиги гектар бошига 45 центнерга етказилади. Бу маррани эгаллаш учун пахта ҳосилдорлигини ўтган йилдагига нисбатан 13 центнерга ошириш керак. Кўриниб турибдики, белгиланган марра юксак, лекин эгалласа бўлади.

Пахтакорлар шу мақсад йўлида кузги-қишки тадбирларни юқори сифат билан ўтказдилар. Барча техника воситалари, экин майдонлари мавсумга барвақт тайёрланди. Кўпчиб турган майин тупроққа уруғ қадалганлиги ҳам уларнинг қиш давомида амалга оширган катта кўламдаги ишларининг натижасидир.

Заршуносларнинг яратилажак улкан хирмонларининг тақдири кўп жиҳатдан чигит экишнинг сифатига боғлиқ бўлади. Гектарларни белгиланган миқдордаги кўчат қалинлиги билан таъминлаш ҳар жиҳатдан уруғни ердан бир текис ва тўла ундириб олишга боғлиқдир.

Чигитни ернинг табиий намига ундириб олиш катта самара беради. Унда аввало ниҳоллар бўлиқ бўлади, меҳнат сарфи камаяди. Шунинг учун ҳам пайкалларда етарли нам сақлаб қолиш тадбир-чоралари кўрилди. Лекин бу хотиржамлик аломати эмас. Баҳор ҳавоси беқарор. Кутилмаганда ҳавонинг кескин исиб кетиши, ёки меъёридан ортиқ ёғингарчилик бўлиши мумкин. Шунинг учун деҳқонлар чигит экиш, далаларга минерал ўғит солиш билан бир йўла экин қатор ораларига жўяклар очишди. Бу оби-ҳаво ноқулай келганида чигит суви бериш имкониятини яратади.

Ш. РАХМАТОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз.

МИЛЛИОНЛАРНИНГ БАХТ ҚОМУСИ

РИВОЖЛАНГАН СОЦИАЛИЗМ КОНСТИТУЦИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН Совет Социалистик республикасининг янги Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси учун эълон қилиниши республикамиз ҳаётида энг муҳим тарихий воқеадир.

Янги Конституция лойиҳаси кейинги ўн йиллар мобайнида Ўзбекистон ССРнинг ижтимоий-сиёсий тараққиётида рўй берган чуқур ўзгаришларни илмий асосда анализ қилиб умумлаштирилганлигининг натижасидир. Янги Конституциянинг зарурлиги, унинг жуда катта аҳамияти, у Коммунистик партия раҳбарлигида Ўзбекистон халқи қўлга киритган жаҳоншумул тарихий ғалабаларни ифодаловчи асосий белгилар лойиҳанинг ҳар бир бобида ва моддасида чуқур ва атрофлича ойдинлаштириб берилди.

Янги Конституция лойиҳаси амалдаги Конституциядан кўп жиҳатдан фарқ қилади. Агар биз ҳар иккала Конституцияни таққослаб кўрсак, энг аввало унинг структура, тузилишидаги фарқи кўзга ташланади. Янги Конституция лойиҳаси 11 бўлим: 21 боб ва 183 моддадан иборат бўлса, амалдаги Конституцияда 13 боб ва 146 модда мавжуддир.

Конституция лойиҳасига амалдаги Конституцияда умуман бўлмаган 9 та мутлақо янги боб (1, 2, 3, 4, 5, 11, 17, 20, 21)лар киритилган.

Аввало шуни қайд қилиш лозимки, лойиҳанинг сиёсий система, социал ривожланиш ва маданият, гражданларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари, халқ депутатлари советлари ва уларнинг ижро органларига бағишланган моддалари диққатга сазовордир.

Сиёсий системага бағишланган бобга меҳнат коллективлари киритилиши (8-модда) социалистик демократиянинг ривожланиши ва такомиллашаётганлигидан далолат беради. Лойиҳада СССР Конституциясидагидек гражданларнинг уйли-жойли бўлиш ҳуқуқи махсус модда билан мустаҳкамланиши — совет кишиларининг энг фахрланадиган ютуғидир. Чунки жаҳонда биринчи марта бизда гражданларни уйли-жойли бўлиш ҳуқуқи Конституцияда эълон қилинди ва мустаҳкамланди. Капиталистик мамлакатларнинг ҳеч бирида гражданларга бундай ҳуқуқ гарантиялаб берилмаган. Ёки «Социал ривожланиш ва маданият»га бағишланган 3-боби ҳам Коммунистик партия ва Совет давлатининг совет кишиларининг ўсиб бораётган социал-маданий эҳтиёжларини тўлиқ қондириш тўғрисида ғамхўрлигини билдиради. Чунки Коммунистик партиямизнинг халқ манфаатидан бошқа манфаати йўқ. Конституцияда «КПСС халқ учун яшайди ва халққа хизмат қилади» деб ёзилган.

Конституция лойиҳасидаги янгиликлардан бири **«Ўзбекистон ССРда давлат ҳокимиятининг ва бошқарувнинг маҳаллий органлари»** бўлимидир. Бунда амалдаги Конституциядан фарқ қиладиган нарса халқ депутатлари маҳаллий Советлари алоҳида ва халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари алоҳида бобларда берилган (16—17 боблар). Бу боблардаги моддаларнинг мазмунларида халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ҳуқуқлари ривожланганлиги (кенгайганлиги)ни кўрамиз.

Эндиликда маҳаллий Советлар ва уларнинг ижро органлари ривожланаётган социалистик демократия принципларига амал қилиб иш кўрсалар, хўжалик ва социал-маданий қурилиш соҳасида янги Конституцияда белгиланган кўп қиррали вазифаларни уддабуронлик билан амалга оширишлари мумкин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Конституцияси лойиҳасини республикамиз меҳнаткашлари зўр қизиқиш билан кутиб олдилар ва якдиллик билан маъқулламоқдалар. Биз ҳам Конституция лойиҳасини жуда ҳам сермазмун, адолатли ва ҳаётимизнинг асосий қонуни эканлигини яна бир бор таъкидлаб, баъзи мулоҳазаларимизни айтмоқчимиз.

Конституция лойиҳасининг 16 бобидаги 140 моддага **«доимий комиссиялар ўзларини сайлаган советлар олдида, шунингдек меҳнат коллективларидаги йиғилишларда йилига камида бир марта ҳисоб берадилар»** деган қўшимча киритилиши зарурдир. Бу эса доимий комиссиялар фаолиятига улар тузган советларнинг раҳбарлигини ва меҳнат коллективлари билан советнинг алоқасини мустаҳкамлайди.

Лойиҳадаги 142 моддани иккита мустақил моддаларда қуйидаги таҳрирда берилса яхшироқ бўлур эди. **«142-модда. Халқ депутатлари маҳаллий Советлари ўз фаолиятларини оммавий жамоат ташкилотлари ва меҳнат коллективлари билан маҳкам боғлаб олиб борадилар, энг муҳим масалаларни уларнинг муҳокамасига қўядилар, доимий комиссиялар, ижроия комитетлар ишига ва советларга ҳисоб берувчи бошқа органлар ишига оммавий жамоат ташкилотларини жалб қиладилар».**

«...модда. Халқ депутатлари маҳаллий Советлари давлат ва жамоат ишларини бошқаришга гражданларни кенг кўламда жалб этадилар.

Гражданларнинг ташаббускор ташкилотларини ижро органлари ва доимий комиссиялар фаолияти билан координация қилишни уюштирадилар ва аҳолининг ташаббускор жамоат органлари ишига раҳбарлик қиладилар».

Бу таклифни киритишдан мақсад ҳозир республикамизда мавжуд 700 мингга яқин аъзога (активга) эга бўлган 68374 та аҳолининг ташаббускор органлари фаолиятини янада активлаштириш, Советнинг органларини мустаҳкамлаш ва маҳаллий Советлар территорияларида социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш, обдонлаштириш, социалистик демократияни янада ривожлантиришга, аҳолининг кўпчилигини давлат ишига жалб этишга ва бу ташкилотларга таяниб, хўжалик ҳамда маданий оқартув ишлари савиясини кўтаришга эришишдир.

К. КОМИЛОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси И. М. Мўминов номидаги фалсафа ва ҳуқуқ институти сектор мудири.

ТЕЖАМКОРЛИК МАНБАИ

Ўзбекистон ССР янги Конституциясининг лойиҳасида **«Коммунистик қурилиш мақсадларига мувофиқ Ўзбекистон ССР гражданларига илмий, техникавий ва бадиий ижод эркинлиги гарантияланади»** дейилган. Дарҳақиқат, корхона ва ташкилотларда новаторларнинг рационализаторлик таклифларига кенг йўл очиб берилган. «Узсельхозтехника»нинг Ғалаба район бирлашмасида ҳам техника ижодкорларига алоҳида эътибор берилмоқда. Ҳар бир рационализаторлик таклифининг тезроқ ишлаб чиқаришга жорий этилиши учун барча шарт-шароитлар яратилган. Бирлашмада фаолият кўрсатаётган техника кенгаши 30 кишидан иборат бўлиб, унга янги техника бўйича инженер Я. Усмонов раислик қилмоқда.

— Унинчи беш йилликнинг ўтган икки йилида 19 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга йўлланма олди, — дейди Я. Усмонов. — Улардан йилига 17 минг 413 сўмлик иқтисодий фойда олинади. Зарбдор йилнинг ўтган икки ойи мобайнида эса бешта таклиф жорий этилди.

Бирлашмада рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларига бундан буён ҳам алоҳида эътибор билан қараш тадбирлари ишлаб чиқилмоқда.

М. УСМОНОВ.

ЯКДИЛЛИК

Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтининг немис тили факультетида ЎзССР Конституцияси лойиҳасининг муҳокамасига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Йиғилишда сўзга чиққан кафедра мудири А. Авазбоев Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси янги Конституцияси лойиҳаси халқимизнинг турмуш фаровонлиги ва маданиятини юксалтириш тўғрисидаги программ ҳужжат эканлигини таъкидлади. Доцент Т. Мирсоатов, учинчи курс студенти, Ленин стипендиати С. Исмоиловлар Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси янги Конституцияси лойиҳасининг афзалликлари тўғрисида гапирдилар. Жумладан, Конституциямизнинг 43-моддасида шундай дейилади: **«Ўзбекистон ССР гражданлари илм олиш ҳуқуқига эгадирлар. Бу ҳуқуқ илм олишнинг барча турлари текинлиги, ёшларга умумий мажбурий ўрта таълим бериш амалга оширилиши, ўқитишни ҳаёт билан, ишлаб чиқариш билан боғлаш асосида ҳунар-техника таълими, ўрта махсус ва олий таълимни кенг ривожлантириш билан... давлат стипендиялари ва имтиёзлар бериш билан таъминланади».**

Дарҳақиқат, республикамизнинг Асосий Қонунида таъкидланган бу имтиёзлар ҳеч бир ривожланган капиталистик мамлакатда йўқ эканлиги барчамизга маълум ва мана шундай имтиёзлар биз студентларга жонажон социалистик Ватанимиз билан фахрланиш туйғусини бахш этади.

Йиғилишда сўзга чиққан доцентлар С. Кестен, М. Тожиев ва бошқалар янги Конституциямиз лойиҳасининг айрим моддалари устида тўхталиб ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Ш. ЖЎРАҚУЛОВ,
студент, ишчи-мухбирлар университетининг тингловчиси.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қўшбоқ Эгамбердиев бошлиқ бригада пахтакорлари Ўзбекистон ССР янги Конституцияси лойиҳасини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. Бекобод районидаги «Победа» колхозининг бу бригадаси аъзолари республикамиз Асосий Қонун лойиҳасида меҳнаткашларга кўрсатилган катта ғамхўрликка жавобан дала ишларини авж олдириб, чигит экишни тугалладилар. Суратда: колхоз партия ташкилотининг секретари П. Рисбоев (ўртада) бригада пахтакорлари билан суҳбатда.

М. Қорабоев фотоси.

Пойтахтдаги бадиий буюмлар фабрикасининг коллективи зарбдор йилда зарбдор меҳнат қилмоқда. Суратда: фабриканинг илғор чеварлари Ҳакима Саидова, Маҳсума Иноятова, Ҳосият Миршарипова, Феруза Маматўхтаева ва Нафиса Юнусова. Улар кунлик топшириқларни мунтазам ошириб бажаришмоқда.

А. Тўраев фотоси.

СОН БИЛАН ЭМАС, МАҲОРАТ БИЛАН

СВЕРДЛОВСКЛИКЛАР ТАШАББУСИГА КЕНГ ЙЎЛ

«САМАРАДОРЛИК ва сифат учун олиб борилаётган умумхалқ курашига актив қўшилиш — энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш демакдир»,— дейилади КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1978 йилда социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги Мактубида. Бу вазифани амалга оширишда социалистик мусобақани ташкил қилишнинг формаси сифатида илғор тажрибани ўрганиш, умумлаштириш ва амалда жорий қилиш муҳим роль ўйнайди. Областимиз қурилишларида илғор тажрибани амалда такрорлаш социалистик мусобақани ташкил қилишнинг муҳим принципларидан бири бўлиб қолди. Ҳозирги пайтда қурилиш ташкилотларида свердловсклик бинокорларнинг ташаббуси кенг қанот ёзмоқда. Уларнинг шиори — бригаданинг ўнинчи беш йиллик вазифаларини кам ишчи кучи билан бажаришдир. Бу ташаббуснинг моҳияти шуки, ҳар бир бригада имкониятларини тўла ўрганиб ва кўриладиган тадбирларни ишлаб чиқиб, ўз устига меҳнат унумдорлигини ошириш мажбуриятини олади. Ташаббускор бригадалар ўз составидаги бинокорларнинг 10 процентга яқин юқори малакали қисмини ажратиб, уларни бошқа коллективларни мустаҳкамлаш учун юборадилар.

Бу ташаббусни ҚПСС Марказий Комитети маъқуллади. Тошкент областида ҳам бу янги ҳаракатнинг илк куртаклари пайдо бўлди. Бунга мисол қилиб, «Узколхозстрой» бирлашмасига қарашли 2-«Узколхозспецстрой» трестининг бошқарувчиси Ч. Жалоловнинг айтганларини келтириш мумкин:

— Трестимизда биринчи бўлиб Ўрта Урал қурувчиларининг ташаббусини 1-ихтисослашган колхозлараро кўчма механизациялашган колоннанинг М. Абдураҳмонов бошлиқ бригадаси қўллаб-қувватлади. Бу бригада областимиз колхозларида ободончилик ишлари комплексини амалга оширмоқда ва қишлоқларни шаҳардагидек қулайликларга эга замонавий посёлкаларга айлантириш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Бригада йўлларга асфальт ётқизишда, бордюр ва ирригация лотокларини ўрнатишда юқори меҳнат унумдорлигига эришяпти, ишларининг сифат кўрсаткичлари ҳам яхши бўлмоқда. Ўтган йили ўнларча йирик объектларда иш олиб бориб, 120 минг квадрат метрдан ортиқ майдонда ободончилик ишларини бажаришди. Шунча ишни 19 қурувчи амалга оширди. Ҳар бир кишининг бажарган иши ўрта ҳисобда 18 минг сўмни ташкил этди. Бу эса планда белгиланганидан анча ортиқ ва трестда энг юқори кўрсаткичлардан саналади.

Бу йил бригаданинг сон состави икки кишига камайди. Юқори малакали ишчилар — каток машинисти Н. Терешченко ва асфальт ётқизувчи У. Тўхтабоевлар янги тузилган бригадага ўтиб, унинг ўзагини ташкил қилдилар. Лекин илғор бригада ўз имкониятларини ҳисобга олиб ва техникадан максимал фойдаланишга эришиб, оз ишчилар сони билан кўп иш бажариш мажбуриятини олди. Янги марралар ҳам белгиланди: мактаб, болалар боғчаси, турар-жойлар ва жамоат бинолари қурилишида 153 минг квадрат метр ҳажмида ободонлаштириш ишларини бажариш мўлжалланди.

Трест бригадага асфальт ётқизувчи машина ажратди ва шу асосда меҳнат унумдорлигини 20—30 процентга оширишга имкон яратди. Коллектив бригада пудратини ҳам қўллашга киришди. 1978 йилда деярли бутун ишларни пудрат шартномасига кўра бажаришни мўлжалламоқда. Бундан аввало ишчиларнинг ўзлари манфаатдор бўлишлигини тушуниб турибшипти. Ҳозиргача уч объект бўйича 100 минг сўмликдан ортиқ иш бажариш юзасидан шартнома тузилди, қурувчилар уни амалга ошира бошлашди.

Свердловскликлар ташаббусига Р. Ан, А. Кузьмин ва С. Цойларнинг том устини ёпувчилар бригадалари ҳам эргашдилар.

«Бригаданинг йиллик вазифалари — оз состав билан» шиори остидаги бу ватанпарварлик ҳаракати «Узсантехгазмонтаж» тресті ишчилари ўртасида социалистик мусобақани ташкил қилишнинг муҳим йўналишларидан бири бўлиб қолганлиги ҳам тақдирга сазовордир.

— 1955 йилдан буён,— ҳикоя қилади трестнинг Тошкент областъ монтаж бошқармаси бошлиғи И. Васильев,— Чирчиқ қурилишларида бошқармамиздан В. Кнебелев бошлиқ слесарь-сантехниклар бригадаси меҳнат қилади. Коллектив ўзагини 15—20 йиллик стажга эга бўлган ишчилар ташкил қилади. Бригада аъзоси П. Федорец бир неча йилдан бери турар-жой биноларидаги сантехника системаларини монтаж қилади. Кнебелевга заифроқ қўшни бригада учун бир юқори малакали ишчи ажратиш таклиф этилганда, у қадрдон ҳамкасби ва энг яхши слесардан ажралиш қийин бўлса ҳам Федорецни тавсия қилди. У участка ва бошқарманинг манфаатлари учун шундай қилди. Федорецнинг билими ва энергияси кутилганидек янги коллективда жуда асқотди. Бу бригада ҳозир шаҳарнинг янги микрорайонида 48 квартирали турар-жой биносини қурмоқда.

Шундай қилиб, В. Кнебелев бригадаси бир кишига камайди. Лекин, илғор коллектив бу йил ўтган йилгига қараганда кўпроқ иш қилмоқчи. 1977 йили 17 кишидан иборат бригада 1176 ўқувчига мўлжалланган мактаб, 280 ўринли болалар боғчаси, бир қанча турар-жой бинолари қурилишида ишлаб, 165,5 минг метр иситиш, водопровод, газ ва канализация тармоқларини монтаж қилган эди. Бригада томонидан бир йилда 12,5 минг квадрат метр иситиш асбоб-ускуналари ва 5250 та санитар-фаянс жиҳозлари ўрнатилди. Бу кўрсаткич пландагидан анча ортиқдир.

Пешқадам бригада бошқармада биринчилардан бўлиб, Н. Злобин методи бўйича хўжалик ҳисобини ишга жорий қилди ҳамда меҳнат унумдорлигини 20 процентга оширишга муваффақ бўлди. Бригада бутун объектни санитария-техника системасини монтаж қилиш тўғрисида бошқарма билан пудрат шартномасини тузди.

Илғорлар беш йилликнинг учинчи йилида ўз устларига юксак мажбуриятлар олдилар. 14 ишчи 180,7 минг метр трубопроводни монтаж қилишга, 13,2 минг квадрат метр иситиш асбоблари, 5350 та фаянс жиҳозлари ўрнатишга сўз бердилар. Улар ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар. Бригада январь ва февраль ойлари вазифаларини ошириб бажарди. Ҳамма ишлар пудрат шартномаси бўйича олиб борилмоқда. Бу эса ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигининг ошишига ва материал ресурсларни тежашга имкон беряпти.

Ангренда «Кам сон ишчи билан — катта ҳажмдаги иш бажариш» ҳаракатига Тошкент область монтаж бошқармасининг В. Шибко бошлиқ слесарь-сантехниклар бригадаси ҳам қўшилди.

Область қурилишларида янги ташаббуснинг кенг қанот ёйиши учун энг қулай шароитларни яратиб бериш — шу куннинг муҳим вазифасидир. Чунки, бу ташаббус КПСС XXV съезди томонидан белгиланган капитал қурилиш планларини амалга оширишда жуда катта иқтисодий фойда келтиради. Янги коллективларга юқори малакали, илғор қурувчилар юборилади. Шу орқали заиф звеноларни мустаҳкамлаш, қолоқ бригадаларда бажарилган иш ҳажмини ўртача даражага етказиш, кейинчалик эса илғорлар қаторига етказиш имконияти туғилади.

Планлаштирилганидан кўра иш тез, яхшироқ, кам харажатлар билан бажарилса, бу жуда катта ютуқ ҳисобланади. Шунинг учун ҳам свердловсклик бинокорлар ташаббуси издошлари сафининг муттасил кенгайиб боришига эришайлик. Бу барча бинокорлик ташкилотлари раҳбарлари, қурилиш меҳнаткашлари коллективларининг вазифасидир. Зероки, Ўзбекистон ССР янги Конституцияси лойиҳасида таъкидланганидек, «Меҳнат коллективлари... илғор иш методларини ёйишга, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга кўмаклашадилар...».

И. АХМЕТОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг иқтисодий шарҳловчиси.

ИШОНЧ МАСЪУЛИЯТИ

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

Бўка районидаги Чиғатой қишлоқ Совети территориясида 5 мингдан зиёд аҳоли яшайди. Улар Ҳамза номли коллектив хўжаликда ҳамкорликда меҳнат қилиб, йил сайин янги марраларни кўзламоқда. Механизацияни кенг жорий қилиш, ерларнинг мелиоратив-ирригация ҳолатини яхшилаш туфайли қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги ортиб боряпти. Ўтган йили мавжуд 1810 гектар пахта майдонидан 6823 тонна ҳосил етиштирилди.

Колхозга бир неча йилдан буён қишлоқ Советининг депутати Й. Ҳожиматов раҳбарлик қилади. Бой тажриба ва билимга эга мутахассис бошчилигида хўжалик экономикаси йил сайин мустаҳкамланмоқда. Колхозчилар турмуш даражаси яхшиланиб бораётир.

Муваффақиятларга эришиш учун хўжаликка оқилона раҳбарлик қилиш, техникадан самарали фойдаланишга эътиборни кучайтириш зарурлигини раис яхши билади. Лекин шу билан бирга кишилар меҳнатини қадрлаш ва уларни рағбатлантириб бориш ҳам муҳим вазифалар қаторида туради. Унинг депутат сифатидаги фаолияти айнан ана шунга асосланган.

Аҳоли Олтиш ва Чиғатой орасида қатнашда анча қийналарди. Эгри-бугри йўллар автомашиналар қатновини ҳам сусайтирарди. Шунинг учун сайловчилар билан учрашувда раисга шу ҳақда наказ беришди.

Халқ талаби — қонун. Эл ишончини оқлаш осон бўлмади. Депутат хўжалик ишларидан вақт орттириб, елиб-югурди. Ўрни келганда керакли ташкилотлар билан баҳслашди ҳам... Лекин кўпчиликнинг истаги рўёбга чиқди. Ўтган йили шу тариқа узоқни яқин қилувчи равон йўллар яна 20 километрга узайди. Оқбалиқ ва Мисқорабоғ участкаларининг аҳолиси ҳам йўл азобидан қутилди.

Колхозчилар руҳияти, иш унумдорлиги кўп жиҳатдан меҳнат қилиш учун яратиб берилган шарт-шароитларга ҳам боғлиқ. Шу сабабли депутатлар дала шийпонларининг ҳолатига катта эътибор беришмоқда. Мавсум пайтларида уларда иссиқ овқат ташкил қилиниб, кундалик газета-журналлар, бадиий адабиётлар келтирилади. Ўтган йили яна учта дала шийпони шинам жиҳозланиб, фойдаланишга топширилди. Шуниси диққатга сазоворки, қулай ҳордиқ масканларига эга бўлган С. Гулаҳмедова, Ю. Юнусов ва О. Тожиёқубов бошлиқ бригадаларда йил сайин яхши кўрсаткичлар қўлга киритилаяпти.

Мўл ҳосил омили — социалистик мусобақани ташкил этишда ҳам депутатлар активлиги намоён бўлаяпти. Колхозда пешқадамлардан саналган 20-бригадага депутат Суюн Темиров раҳбарлик қилади. Коллектив пахтакорлари мусобақа асосида иш юритиб, мавсумий ишларни ўз вақтида бажардилар. Культивация ва ягана сифатига алоҳида эътибор бериб, 90 гектар майдондан 45 центнердан ҳосил кўтаришди. Депутат А. Бўрибоев етакчилик қилаётган бригада ҳам йил сайин ўзаро беллашувда ғолиб бўлиб келаяпти. Механизаторлар орасида эса Ж. Гулмуродов халқ вакили деган номни ўз меҳнати билан шарафлаяпти.

Ишлаб чиқаришда хотин-қизларнинг роли ортиб боряпти. Ҳанифа Пардабоева, Лутфия Ҳайдарова сингари депутатларнинг номи колхозда кўпчиликка яхши таниш бўлиб қолган.

Депутатлардан ташкил топган доимий комиссиялар ҳам қишлоқ ободончилиги ва ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда намунали фаолият кўрсатмоқдалар. Улар хўжалик ҳаётининг ҳамма қирраларини пухта ўрганиб, камчилик ва нуқсонларни ўз вақтида бартараф этишяпти.

Ж. Мусаев бир неча йилдан буён қишлоқ хўжалик доимий комиссиясига раҳбарлик қилади. У бошлиқ депутатлар ҳар йили кузги-қишки тадбирлардан тортиб, то ҳосил йиғим-теримигача бригадалардаги аҳволни назорат қилиб борадилар. Ўз вақтида тегишли йўл-йўриқ ва маслаҳатлар беришади. Тажрибали мутахассис ва пахтакорлардан тузилган бу комиссия ўтган йилнинг июнь ойида А. Каримов бошлиқ бригада даласини ҳашаротлардан қутқазишда ҳам ташкилотчилик кўрсатди.

Аҳолидан тушаётган наказлар қишлоқ совети ходимлари томонидан атрофлича ўрганилади. Ўтган йили уларнинг асосийлари телефонлаштириш, болалар боғчалари сонини кўпайтириш ва сув таъминотини яхшилаш тўғрисида эди. Иш планлари шунга қараб тузилиб, 30 наказнинг ярмидан кўпроғи бажарилди. Чиғатой, Олтиш участкаларидаги яроқсиз бўлиб қолган водопровод қувурлари алмаштирилиб, янги кранлар ўрнатилди. Мойтепа, Оқбалиқ ва Қорақудуқ участкаларига эса телефон тармоқлари ўтказилди. Учта асосий ва битта қўшимча болалар боғчаларининг иш фаолияти янада яхшиланди. Самарқанд участкасида янги медпункт ва 400 қорамолга мўлжалланган чорвачилик комплекси ишга туширилди.

Депутатлар фаолиятида ана шу ютуқлардан ташқари баъзи камчиликлар ҳам мавжуд. Айрим халқ вакиллари ўз имтиёзларидан тўлиқ фойдаланишмайди, камчиликларга муросасозлик қилишади. Социалистик қонунчилик бўйича тузилган доимий комиссия амалда ҳеч қандай иш қилмаяпти. Комиссия раиси бошқа районга ишга ўтганлиги туфайли ҳалигача қайтадан сайланмаган.

Қорақудуқ участкасидаги биринчи механизациялашган кўчма колонна қурувчилари бошлаган болалар боғчаси қурилиши ҳозир тўхтатиб қўйилган. Депутатлар эса уни давом эттириш учун тегишли чораларни кўрмаяптилар. Совет муҳокамасида жиддийроқ тадбир белгиланмаганлиги ва қишлоқ Совети депутатларининг эътиборсизлиги туфайли бу бинонинг деворигина тиккайиб турибди.

СССР янги Конституциясида депутатларнинг бурч ва ҳуқуқлари ҳар томонлама кучайтирилди. Улар халқимиз ҳаётини яхшилашга авваалгидан ҳам масъулроқ бўлиб қолишди. Қишлоқ совети депутатлари ҳам бундан буён турли соҳаларда ўз активликларини янада оширишлари лозим.

А. БОБОБЕКОВ.

ПЕШҚАДАМ ЧЕВАРЛАР

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубидан илҳомланган устки трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси 1-филиалининг чеварлари ғайратга-ғайрат қўшиб меҳнат қилишмоқда. Улар бу Мактубга жавобан социалистик мусобақани янада авж олдиришмоқда, самарадорлик ва сифатга эришишнинг қатор тадбирларини ишлаб чиқаришга жорий этиш устида изланишмоқда.

Филиал коллективи ўтган юбилей йилида юксак кўрсаткичларни қўлга киритди. Йиллик план топшириқлари зиёдаси билан адо этилди, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифати анча ошди.

— Юбилей йили меҳнат маромини сақлаб қолиш, самарадорлик ва сифат учун курашни янада авж олдириш бу йил олдимизда турган асосий вазифадир, — дейди филиал бошлиғи Т. Аҳмедов, — биз бунинг учун иш вақтининг ҳар бир минутидан унумли фойдаланишга, ёқилғи ва энергетика ресурсларини тежаб-тергаб ишлатишга, ҳар соҳада тежамкор бўлишга ҳаракат қиляпмиз.

Коллективнинг меҳнат муваффақиятлари унинг ҳар бир аъзоси қилаётган зарбдор меҳнатдан вужудга келади. Филиалда эса бундай зарбдорлар жуда кўп. Ўнлаб чеварлар шахсий беш йиллик топшириқларини 3,5—4 йилда бажариш мажбуриятини олиб ишлашяпти. Тамара Раҳматуллаева, Раъно Мирюнусова, Муфаррах Абдуллаева каби тажрибали тикувчилар зиммаларидаги топшириқни мунтазам ошириб бажариш билан бирга ёшларга мураббийлик қилишмоқда. Коллективдаги кўплаб ёш ишчилар уларнинг шогирдларидир.

Филиалдаги мавжуд 7 та бригада ўзаро мусобақалашиб ишламоқда. Ҳар ойда ва квартал сайин бу мусобақага якун ясалади ва илғорлар рағбатлантирилади, қолоқларнинг қолоқлик сабаблари ўрганилиб, ёрдам берилади. Ўтган ой мусобақасида Васила Салимова бошлиқ коллектив биринчи ўринни эгаллади. Улар тикаётган болалар жакетлари, шимлар, жун газламадан тикилаётган кийим-кечаклар, спорт костюмлари ҳамда аёллар ва эркаклар жакетларига эҳтиёж тобора ошиб бормоқда. Чеварлар савдо тармоқларидан келаётган буюртмаларни тўла бажариш билан бирга янги-янги моделдаги либослар тайёрлаш устида ҳам изланишмоқда.

Шахсий мусобақада Арофат Рустамова, Васила Салимова, Маҳмуда Аббосова каби чеварлар пешқадамлар сафида боришяпти. Улар шахсий беш йиллик топшириғини уч йилда бажариш мажбуриятини олишган.

— Ўз касбимни жуда севаман, — дейди тикувчи моторист Арофат Рустамова. — Кунлик ва ойлик топшириқларни 1,5—2 баравварга етказиб бажаряпман. Мусобақадошим Муаттар Мирзаева билан ҳамиша суҳбатлашиб, тажриба алмашиб турамиз. Бу эса иккаламиз учун ҳам фойдали бўляпти. Шогирдларим Лола Султонова, Муқаддас Маматқуловалар илғорлар сафидан ўрин олишгани билан фахрланаман.

Филиал коллективи СССР Конституциясининг бир йиллигигача ўн йиллик планни бажаришга аҳд қилди.

Д. ИКРОМОВА.

Сабзавотчилик-полизчилик илмий тадқиқот институтининг катта илмий ходими Мария Кулакова қовун, тарвуз, бодринг ва сабзавот экинларининг юздан ортиқ янги навларини яратган. Бу навлар ҳозир республикамиз хўжаликларида кўплаб экилмоқда. Суратларда: М. Кулакова теплица комбинати мудири Р. Ёқубов билан бодринг ҳосилини кўздан кечираётир; далаларда бодрингни механизмлар ёрдамида экиш пайти.

А. Усмонов фотолари. (ЎзТАГ).

ШОЛИ ЭКИШ АГРОТЕХНИКАСИ

Мутахассис маслаҳати

Областимиз шоликорлари юбилей йилида ҳар қачонгидан ҳам юқори ҳосил етиштириб катта ютуқларни қўлга киритдилар. Комплекс агротехника ва механизацияни шоли етиштиришда кенг қўллаган, гербицид ва минерал ўғитлардан тўғри фойдаланаётган айрим илғор шоличилик хўжаликлари ҳосилдорликда 70—75 центнерлик маррага етиб олдилар. Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк», Ким Пен Хва, Коммунистик районидаги «Правда» колхозлари шулар жумласидандир.

Бу йил область шоликорлари ҳар бир гектар майдондан 60 центнердан ҳосил кўтариш мажбуриятини олганлар. Бу юксак мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилиши шоли етиштириш агротехникасини пухта ўрганиб ва ўз вақтида сифатли ўтказишга боғлиқдир.

Шоли учун ажратилган майдон, суғориш шохобчалари ҳамда зовурлар март ойи охиригача тартибга келтирилиши зарур. Инженерлик суғориш системасига эга бўлган хўжаликларда ҳайдалган шолипоянинг нишаблигини ҳисобга олга ҳолда 3—4 гектар ҳажмида пол олинади. Бу поллар 45—60 сантиметр баландликда шиббаланган бўлиши керак. Ҳар бир чекнинг ўртача текислик фарқи 5 сантиметр бўлгунча уни скрейпер, грейдер, бульдозер ёки узун базали текислагич машиналар ёрдамида яхшилаб текисланади. Агар шолипоя ҳайдалмаган бўлса, ер етилиши билан фосфорли минерал ўғит солиб, плугга борона тиркаб 20—22 сантиметр чуқурликда ҳайдаш лозим.

Ўзбекистон шоличилик илмий текшириш институти тупроқнинг унумдорлиги ва шоли навига қараб бир гектар ерга 120—180 килограмм соф азот, 90—120 килограмм фосфор, 100—150 килограмм калий, минерал ўғитлари солишни тавсия этади. Экиш олдидан майдоннинг ҳар гектарига йиллик нормага нисбатан фосфорнинг 70—100, сульфат-аммонийли азотнинг 30 ва калийнинг 50 проценти солинади. Шоли ўсиш даврида икки марта озиқлантирилади: шоли текис униб чиққанда гектарига азотнинг 40 проценти, дон тўплаш даврида қолган ўғитлар берилади. Шўрланган ерга калий ўғити берилмай, унинг фосфорли ўғит нормаси 1,5—2 марта оширилади.

Шолипояларда кўп йиллик бегона ўтлар кўп бўлса, уни йўқотиш мақсадида экишдан 10 кун илгари 12—15 сантиметр чуқурликда қайта ҳайдаладн ёки оғир дискада юмшатилади.

Шоли экишдан олдин шолипоя тишли ёки дискали борона моласи билан бир йўла текисленади ҳамда тупроқ каток билан ишланади. Бунда ерга солинган минерал ўғитлар тупроққа 5—6 сантиметр чуқурликда қоришади, ер бетида кўрина бошлаган бегона ўт йўқотилади. Шу билан бирга катокланган ер яхши зичланади ва текисланади. Шоли навлари қуйидаги оптимал муддатда 1—2 сантиметр чуқурликда экилади: «УзРос 7—13» кечпишар шоли нави 15 апрелдан 5 майгача, «УзРОС-59» ўртапишар, «Ўзбек-5» навлари 25 апрелдан 15 майгача, Дубовский-129 эрта пишар нави 10—25 майгача. Экиладиган уруғлар навдор, тоза кондиция даражасига етказилган I—II класс уруғ бўлиши керак.

Бир гектерга сарфланадиган уруғ нормаси — 6—7,5 миллион дона ёки 200—230 килограмм. Бу нормадаги уруғ бир квадрат метр жойда 300—350 туп шоли бўлишини таъминлаб, гектаридан 65—70 центнердан ҳосил олиш имконини яратади.

Экиш олдидан уруғнинг кўкариш даражасини янада ошириш, касалликка чидамлигини таъминлаш мақсадида фентиурам препарати билан дориланади. Бунда 100 килограмм шоли уруғига 600—800 грамм фентиурам сарфланади. Уруғ брезентга 10—15 сантиметр қалинликда ёйилиб, вақти-вақти билан ёғоч белкуракда ағдариб, 2—3 кун офтобда қиздирилади. Экишдан олдин 30 процентли сульфат-аммоний эритмасида (30 килограмм сульфат-аммоний ва 70 кг сув) 3—4 соат сақланиб, офтобда қуритиб экилса, уруғнинг униш қобилияти 15—20 процентга ортади.

Институт даласида ўтказилган тажрибага кўра яхши текисланган, шўрланмаган, тупроқда бегона ўт бўлмаган майдонга кечки нав шоли март ойи охири ёки апрель ойи бошида сеялка билан 3—5 сантиметр чуқурликда экиш мумкин. Бу усулда экилган уруғ эрта баҳорда ёққан ёмғир ва тупроқ намида майнинг биринчи беш кунлигида ёппасига униб чиқади. Шундан сўнг трактор ёрдамида гектарига 150—200 килограмм ҳисобида сульфат-аммоний ўғити, агар шоли майдонида бегона ўт кўп бўлса 15 килограмм гербицид 300 литр сувда эритилиб пуркалади ва сув бостирилади. Бунда сув сатҳи 5—6 сантиметр, шоли 3—4 барг чиқаргач сув сатҳи 10—12 сантиметрга кўтарилади. Бу усулда шолининг пишиши одатдагидан 15 кунга қисқаради. Сувдан 15 процент миқдорида тежалади, ҳосилдорлик эса 3 центнерга ошади.

Шоли экиш биринчи навбатда уруғлик учун ажратилган унумдор участкадан бошланади. Сеялка билан экилган майдонларга 10—12 сантиметр баландликда дарҳол сув бостирилиб, 3—4 кун сақлаб турилади. Бу вақтда шоли уруғи тупроқда бўртиб уна бошлайди. Шоли майсалари кўриниши биланоқ полга сув 5—6 сантиметр қалинликда бостирилади. Агарда биринчи сув қуйиш тўхтатилганда, ерда шоли майсаси кўринмаса, унда тупроқ нами кетмасданоқ, иккинчи марта сув бостирилиб сўнг тўхтатилади. Уруғ униб чиққач, дон тўплаш давригача сув 5—6 сантиметр, сўнг шоли пишгунча 10—12 сантиметр баландликда мунтазам сақлаб турилади.

Айрим хўжаликлар шоли майдонига аввал сув бостириб, шу шароитда ишлов бериб, сўнг уруғ экиб юқори ҳосил олмоқдалар. Бу ҳолда ҳайдалган майдон рельефига қараб пол олинади, унга 5—6 сантиметр қалинликда сув бостирилиб занжирли тракторда мола бостирилади. Бу усулнинг афзаллиги шундаки, ер яхши текисланади, илдизли бегона ўт, айниқса қамиш батамом йўқ бўлиб кетади.

Сувга экиладиган шоли уруғи бир-икки кун олдин қопи билан оқар сувда ивитилади. Сўнгра сувда молаланиб, бегона ўт илдизидан тозаланган участкага сув лойқалигида қўлда гектарига 180—200 килограмм ҳисобида сепилади. Полларда сув сатҳи 4—5 сантиметр бўлиши керак. Бунда тупроқни қуёш нури яхши иситиб, сепилган уруғ тез ва текис униб чиқиб, майсалар нормал ривожланади.

Ўртача ва кучли даражада шўрланган шоли майдонининг полига аввал тўла сув бостирилиб, 2—3 кун ўтгач, суви чиқариб юборилади ва қайта сув бостирилиб, уруғ сувга экилади. Тупроқнинг шўрланиш даражасига қараб полдаги сувни янгилашдан тўплаш давригача икки-уч марта такрорланади.

Баҳор келиб, кунлар илиши билан далаларда иш жонланиб кетди. Экиш кампаниясининг бошланишига саноқли кунлар қолаётир. Ҳозирги илиқ иссиқ кунлар қадрига етиб шолипояларни экишга намунали тайёрлайлик. Илғор агротехника қоидаларига жиддий эътибор бериб, шоли экиш ишларини ўз вақтида уюшқоқлик билан тез ва сифатли ўтказайлик. Мавжуд техника воситалари ва ишчи кучларидан самарали фойдаланайлик.

А. ҒОЗИХОНОВ,
Узбекистон шоличилик илмий текшириш институти шоличилик агротехникаси бўлимининг катта илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ТАШАББУСКОРЛАР ОЛДИНГИ САФДА

КОМСОМОЛНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

САМАРАДОРЛИК ва сифат беш йиллигининг учинчи йили зарбдор суръат билан одимламоқда. Ўз номи билан зарбдор деб аталган бу йилда ҳар бир корхона ва ташкилотларнинг коллективлари юксак самарадорлик ва сифатга эришиш йўлида зарбдорчасига меҳнат қилмоқдалар. Бекободдаги В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводининг металлурглари ҳам ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб, янада кўпроқ ва сифатлироқ пўлат ҳамда прокат ишлаб чиқаришга барча резерв ва имкониятларни сафарбар этишяпти.

— КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактуби корхонамиз ишчи ва хизматчиларининг ғайратига ғайрат қўшди, — дейди завод касаба союз комитети раисининг ўринбосари А. Корж. — Мактубдан илҳомланган барча цехлар, участкалар ва бригадаларнинг коллективлари ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар. Шунингдек, ишлаб чиқариш пешқадамлари бўлган юзлаб айрим кишиларнинг турли ташаббуслари ва қабул қилган шахсий мажбуриятлари диққатга сазовордир. Жумладан, ремонт-механика цехининг токари И. Дудкин СССР Конституциясининг бир йиллигигача уч ярим йиллик шахсий планни бажариш, маҳсулотнинг барчасини биринчи тақдимдаёқ топшириш ва бунинг натижасида шахсий тамғага эга бўлиш ташаббуси билан чиқди.

Илғор токарнинг бу ташаббуси завод кўп нусхали газетаси ва радиоузели орқали эълон қилинди. У меҳнат қилаётган цехда эса «Чақмоқ»да йирик ҳарфлар билан кўрсатилди. И. Дудкиннинг ташаббуси шу тариқа кенг қулоч ёйди ва кўплаб издошларини топди. Жумладан, вальцовкачилар И. Глазунова, В. Штопель, З. Пан СССР Конституциясининг бир йиллигигача уч ярим йиллик шахсий топшириқларини бажариш мажбуриятини олдилар. Ҳозирга келиб бу ташаббускорларнинг юзлаб издошлари номини бирма-бир санашнинг имконияти йўқ...

Бригадалараро мусобақада тажрибали, ветеран металлург Шерали Ҳамроқулов бошчилигидаги 3-бригада пўлат эритувчилари пешқадамлик қилишмоқда. Шерали ака ўзидаги бой тажриба ва билимни ёш мартенчиларга қунт билан ўргатиб, ўзи аввало шахсий намуна кўрсатмоқда. Унинг бригадаси коллективи кунлик ва ойлик план топшириқларини мунтазам ошириб бажариб, мусобақада доимий карвонбоши бўлиб қолган.

— Мен ўзимнинг барча меҳнат муваффақиятларим ва шахсий камолотим учун Шерали акадан беҳад миннатдорман, — дейди пўлат эритувчи Раббим Нуржаев, — чунки, аввало бу касбнинг сир-асрорларини улардан ўргандим. Кейин эса, касбга меҳр қўйишни, сидқидилдан жон куйдириб ишлашни ҳам Шерали акадан ўргандим. Бу, менимча — энг муҳими. Ҳар бир одам бирон касбни пухта эгаллаган бўлиши мумкин, бироқ у ўша касбига дилдан меҳр қўёлмаса, ўз касбидан завқ-шавқ олмаса чўққига кўтарилолмайди.

Раббим Нуржаевнинг дил сўзларида жон бор, албатта. Ҳозирги кунда бу пўлат эритувчини заводда танимайдиган ёки номини эшитмаган одам йўқ, десак муболаға бўлмайди. Бир нечта орден ва медаллар кавалери бўлган Р. Нуржаев бундан икки йил муқаддам Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққан. Иттифоқимиз миқёсида энг зўр металлурглардан бири сифатида тан олинган Раббим Нуржаевни СССР қора ва рангли металлургия Министрлиги бепул «Жигули» автомашинаси билан мукофотлади.

Бугунга келиб ўзи ҳам таниқли пўлат эритувчи бўлган Р. Нуржаев ана шундай чўққига эришувида устози Шерали Ҳамроқуловнинг катта ҳиссаси борлигини таъкидлаб, фахрланмоқда. Мастер Ш. Ҳамроқулов бошчилигидаги бригада СССР Конституциясининг бир йиллигигача пландагига қўшимча 900 тонна пўлат эритиш мажбуриятини олди. Йил охиригача эса пландан ташқари 1250 тонна пўлат ишлаб чиқарадилар.

Декор участкасининг Р. Латипов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси коллективи ҳам пешқадамлар сафидан ўрин олган. Улар зарбдор йилда ҳар қачонгидан салмоқлироқ ютуқларни қўлга киритиш тадбирларини белгилаб чиқишди. СССР Конституциясининг бир йиллик юбилейигача уч йиллик планни бажаришга аҳд қилган бу комсомол ёшлар зарбдор йил планини 1 декабрда бажаришга қарор қилдилар.

Асбобсозлик участкасида 1-бригада станокчилари социалистик мусобақанинг олдинги сафида боришмоқда. Бу коллективга мастер Н. Голубцов бошчилик қилади. Улар ҳам 7 октябргача — Конституция юбилейигача уч йиллик планни бажаришга аҳд қилдилар.

Заводда тажрибали, ветеран мартенчилар ва прокатчилар билан бир қаторда юзлаб комсомол-ёшлар фидокорона меҳнат қилишмоқда. Уларнинг кўпчилиги зиммаларидаги кунлик ва ойлик топшириқларини бажаришда ветеранлар билан баббаравар, гоҳида улардан ҳам ортиқ натижаларга эришмоқдалар. Албатта, устоздан шогирднинг ўзиши табиий ҳол. Тараққиёт, ривожланиш мана шундай ўзишлар туфайли рўй беради. Қайси бир донишманд, ўзингдан каттаcosts лар яратган бор нарсаларни олгин-да, олға қараб кетавер, мавжуд бўлган нарсани қайтадан яратишга уриниш гугуртни бошқатдан кашф қилишга урингандек гап, деган экан. Завод комсомол-ёшлари ҳам ветеран металлургларнинг бой тажрибасини ўзлаштириб, ўзлари ҳам янгиликлар устида иш олиб боришяпти. Ёш рационализаторларнинг таклифлари асосида қатор участкалар ва иш жойларида самарадорлик ҳамда сифатни оширишга қаратилган тадбирлар жорий этилмоқда. Корхона комсомол-ёшлари ҳозирги кунларда ВЛКСМ 60 йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олиш бўйича социалистик мусобақани авж олдирмоқдалар. Жумладан, барча цехлар ва участкаларда «ВЛКСМ 60 йиллигига — 1978 йил мажбурияти!» шиори остидаги мусобақа ташкил этилган. Бу мусобақани мастер Ю. Юсупов бошлиқ КПСС XXV съезди номли бригада коллективи бошлаб берган эди. Заготовкаларни узлуксиз қуядиган машинада ишлайдиган бу коллектив азаматлари шахсий намуна кўрсатиб, кунлик топшириқларини мунтазам ошириб бажаришмоқда.

Прокат цехининг ёш ишчиси Ҳайдар Аҳмедов эса ВЛКСМ 60 йиллиги шарафига зиммасига шахсий мажбурият олди. У йиллик шахсий планини 20 октябрда бажаришга, ойлик топшириқларини мунтазам 125—130 процентга етказиб, металл қирқувчи касбини уч шогирдга ўргатишга ва бу йил Бекобод индустриал техникумининг кечки бўлимига ўқишга киришга аҳд қилди. Илғор ишчи Ҳ. Аҳмедовнинг бу ташаббусини завод комсомол комитети маъқуллади.

Ўзбекистон магниткаси — В. И. Ленин номли металлургия заводида ташаббускорларнинг ташаббуслари шу тариқа зарбдор йилга зарбдор суръат бахш этмоқда.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

ФАН-ТЕХНИКА ОЛАМИДА

МЕТАЛЛ ҚАЛҚОНИ

Халқ хўжалигининг барча тармоқларида металлдан тайёрланган қурилмалар турли шароитлар таъсирида емирилиб [коррозияга учраб] кетаяпти. Натижада йилига миллиард сўмгача зарар кўрилмоқда. Шу боисдан металлдан ясалган турли хил буюмлар юзасини емирилишдан сақловчи янги хил қоплама — суртгич [смазка]ни нефтни қайта ишлаш бўйича Бутуниттифоқ илмий-текшириш институти Лихачев номидаги Москва автозаводи ходимлари билан ҳамкорликда яратдилар. ЗЛП [суртгич] металлар юзасини юқори намлик, қуёш радиацияси ва атмосферанинг бошқа таъсирларидан сақлайди, у жуда паст температурада ва нурлар таъсирида ҳам ўз ҳолатини ўзгартирмайди.

СПИРТЛИ БЕНЗИН

СССР Фанлар академиясининг органик химия институти илмий ходимлари бензин таркибига 10 процентгача изопропик спиртни қўшиш билан унинг сифатини яхшиланишини аниқладилар. Масалан, 90 процент АИ-93 бензинидан ва 10 процент изопропил спиртидан ташкил топган аралашма автомобилларда синаб кўрилди. Бу аралашма автомобиль ёнкш камерасида кам қурум [нагар] ҳосил қилиши, ишланган газлар тозалиги ва бошқа хоссалари жиҳатидан тоза ҳолдаги бензиндан анча фарқ қилади. Шуни айтиш керакки, бундай аралашма қўлланилганда тўла ёнмасликдан чиқувчи маҳсулотлар миқдори камайиб, автомобиль двигателини ишлаш қуввати ҳеч камаймайди.

ТАБЛЕТКАЛИ ИЧИМЛИКЛАР

Ҳозирги кунда ҳар бир киши уй юмушларига [овқат тайёрлаш, йиғиштириш, кир ювиш, тозалаш ва шунга ўхшаш ишлар) сарф этиладиган вақтни иложи борича қисқартиришга ҳаракат қилаяпти. Шу сабабли турли хил ярим тайёр ҳолдаги маҳсулотлар, тез эриб кетувчи кофе, чой ва шунга ўхшаш нарсалар ишлаб чиқарилаяпти. Яқинда Японияда кофе, какао, сут ва кўк чойни таблетка ҳолида ишлаб чиқариш технологияси яратилди. Таблеткалар шу маҳсулотлар порошогини олдин пресслаш, сўнгра юзасини қандли аралашма билан қоплаш асосида олинди. Ушбу таблеткалар сувда чўкмасиз тез эрийди. Технология авторларининг таъкидлашларича, таблеткали ичимликлар мазаси ва таъми бўйича одатдаги усул билан тайёрланганларидан ҳеч қолишмайди.

СУВ ОСТИ «ЛУНОХОДИ»

Канаданинг Ванкувер шаҳрида сув ости шароитида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш учун мўлжалланган янги кема қурилди. Бу кеманинг экипажи уч кишидан иборат бўлиб, у 2000 метр чуқурликда уч кун мобайнида ўз тадқиқотларини олиб бориши мумкин. Кема двигатели тезлиги соатига 2 узел бўлгани ҳолда тўхтовсиз 30 соатгача ишлай олади. У турли навигацион, ҳамда сувдаги кислород миқдорини аниқловчи турли приборлар билан жиҳозланган. Унга сув остидаги ердан автоматик равишда намуна олишга мўлжалланган «Темир қўл» — манипулятор ўрнатилган.

«ХИМИЯ И ЖИЗНЬ» журналидан.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ
ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ФОЙДАЛИ ҲАМКОРЛИК

СОФИЯ. Электроника соҳасида Болгария—Совет ҳамкорлиги муваффақиятли ривожланмоқда. Шу соҳани ихтисослаштириш ва кооперативлаш тўғрисида ҳар икала мамлакат ўртасида ўн бир шартнома имзоланди. 1976—1980 йилларда Болгария СССРга экспорт қилган электрон ва электроника саноати буюмлари БХР бутун экспортининг 27 процентини ташкил қилади.

Болгария бу йил болгар ва совет мутахассислари ишлаб чиққан бир қанча янги буюмларни СССРга экспорт қила бошлайди. Маълумотларни телевидение воситасида ишлаб берувчи система, автоматлаштириш воситалари, металл қирқувчи станоклар, қишлоқ хўжалиги учун электрон буюмлар, шунингдек «Кедр»ни экиш устидан контроллик қилувчи электрон система ва «САВ» қишлоқ хўжалик машиналарини автомат бошқарувчи системани рақамли программ бошқарадиган системалар ва қурилмалар шулар жумласидандир.

ИСТИҚБОЛЛИ ТАРМОҚ

ВАРШАВА. Атом электр станциялари учун асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш — Польшанинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларда атом электр станциялари тармоқларини қуриш билан боғлиқ янги истиқболли йўналишидир. Поляк олимлари ва мутахассислари Совет Иттифоқидаги ҳамкасблари билан бирга Польшада биринчи атом электр станциясининг ишчи лойиҳасини тузиш билан машғул, саноат бирлашмалари эса ҳозирдаёқ атом электростанциялари учун асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришга киришдилар.

БАЛАТОН ОБОД БЎЛМОҚДА

БУДАПЕШТ. Балатоннинг кўркам кўли, унинг хушманзара соҳиллари, ажойиб пляжлари ҳар йили юз минглаб венгриялик меҳнаткашларни ва ажнабий туристларни ўзига мафтун этмоқда. Бу ерда ёз кунлари бир вақтнинг ўзида 500 минггача киши дам олмоқда.

Венгриянинг мана шу машҳур оммавий дам олиш жойини янада кенгайтириш ва обод қилишга кейинги йилларда катта эътибор берилмоқда. Шу беш йилликда давлат бу иш учун 7 миллиард форинтдан кўпроқ маблағ ажратди. Шу маблағнинг кўп қисми янги дам олиш уйлари, меҳмонхоналар, кемпинглар қуриш учун, соҳилларни обод қилиш, автомобиль йўллари қуриш ва реконструкциялаш, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари тармоқларини кенгайтириш учун сарфланади.

(ТАСС, 3 апрель).

Шу беш йилликда Польша Халқ Республикаси портларини жиҳозлаш ва кенгайтириш ишлари олиб борилади. Сиз суратда кўриб турган «Свиноуйсьце-Ш» порти Болтиқ денгизи қирғоғида жойлашган бўлиб, кимёвий хомашёни ортиш-тушириш учун мўлжалланган.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ИСРОИЛЛИК БОСҚИНЧИЛАРНИНГ ТЕРРОРИ

БАЙРУТ, 3 апрель. (ТАСС мухбири). Исроиллик босқинчи қўшинлар жанубий Ливаннинг босиб олинган территорияларида ўрнашиб олмоқдалар. Бу ерда олинган маълумотларга кўра, Исроилнинг ҳарбий маъмурлари жанубий районларнинг ҳаммасида комендантлик соати жорий этганлар, барча асосий йўлларда контрол пунктлари очганлар. Махсус жазо отрядлари тинч аҳолини ёппасига тинтув қилмоқда ва қамоққа олмоқда. Жанубий Ливандаги қишлоқлар ўртасида ҳар қандай алоқа узиб қўйилган.

Ятир қишлоғида исроилликлар 30 га яқин уйни портлатганлар ва бир неча кишини Фаластин қаршилик ҳаракати билан алоқа боғлашда айблаб отиб ташлаганлар. Кана қишлоғида бутун бир квартал вайрон қилинган, унинг аҳолиси эса қамоққа олинган. Исроил қўмондонлиги жанубий Ливан районларидаги аҳолини огоҳлантириб, Исроил армиясн оккупацияга қарши чиқувчиларнинг ҳамда шошилинч равишда тузилаётган «Жанубий Ливан армияси» деб аталмиш қўғирчоқ режим армиясига киришдан бўйин товлайдиган кишиларнинг ҳаммасини жазолайди, деб огоҳлантирган.

Босиб олинган районларга яна Исроил қўшинлари ва ҳарбий техникаси келтириб қўйилмоқда. Исроил авиацияси жанубий Ливан районлари устидагина эмас, мамлакатнинг марказий қисми устида ҳам разведка мақсадларидаги учишларни доимо ўтказиб турибди.

А. БОРИСОВ.

ЭСКИ МЎРИДАН САССИҚ ТУТУН

ХАЛҚАРО МАВЗУДА

Жаҳон империализми идеологлари социалистик мамлакатларга қарши туҳмат тошлари отишни қўймаётир.

Жумладан, империализм маддоҳлари «учинчи дунё» мамлакатлари, масалан, Латин Америкаси мамлакатларининг тақдири асосан ва мутлақо АҚШ билан боғлиқдир, АҚШ бутун жаҳон тақдирига гўё ҳал қилувчи таъсир кўрсата оладиган «ягона кучдир», деб кўрсатишга зўр бериб уринмоқдалар. Бу билан улар миллий мустақилликни қўлга киритган Латин Америкасидаги қатор мамлакатларни жаҳон социализми таъсиридан асраб қолмоқчи бўладилар.

Шуни айтиш керакки, Латин Америкасида тобора кучайтирилаётган антикоммунистик пропаганда ўзининг специфик хусусиятларига эга. Биринчидан, қитъадаги бир қатор мамлакатларда империализм ва ички реакцияга қарши курашаётган, социал-иқтисодий ислоҳотлар тарафдори бўлган кишилар, насл-насабидан қатъий назар, комунист, деб эълон қилинади ва унга нисбатан кези келганда жазо чораси қўлланади. Иккинчидан, антикоммунизм Латин Америкасида ўта кетган реакцион тузумларни оқлаш учун асосий ниқоб ролини ўйнамоқда. Учинчидан, бу ерда антикоммунизмнинг барча йўналишлари ўз озуқаларини католицизмдан олади, чунки, католицизм ҳукмрон синфлар қўлидаги асосий ғоявий қуролдир. Тўртинчидан, 1959 йилдан, яъни Куба революциясидан кейин антикоммунизм айниқса, ўзининг ўта агрессивлашган шаклларига эга бўлди. Ва ниҳоят, бешинчидан, Латин Америкаси мамлакатларида антикоммунизм илғор фикрли кишилардан жисмоний қасос олишнинг террорлашган кўринишидир. Айниқса, у коммунистик партиялар қонундан ташқари, деб эълон қилинган ва коммунистлардан шафқатсиз ўч олинаётган Чили, Парагвай, Бразилия, Уругвай, Никарагуа, Гаити, Гватемала каби мамлакатларда ўзининг йиртқич башарасини намоён қилмоқда.

Бу ерда вазият шу даражага бориб етдики, империализм сиёсатдонлари, ўзларининг «Латин Америкаси антикоммунистик конфедерацияси»ни ҳам ташкил этишга улгуришди. Мазкур конфедерациянинг ҳозирга қадар ўтган икки конгрессида кўрилган масалаларнинг мазмуни ўз-ўзидан аён: Советларга қарши, коммунизмга қарши курашни ҳар қандай йўллар билан кучайтириш. Антикоммунистик конфедерациянинг Рио-де-Жанейрода бўлиб ўтган иккинчи конгресси ҳақида Бразилиянинг «О глобе» газетаси шундай деб ёзган эди: Мақсад — «марксизм қитъадаги барча мамлакатларга чуқурроқ кириб бормаслиги учун ҳамкорликдаги конкрет кураш планларини ишлаб чиқиш ва Латин Америкасидаги энг кучли ва ишончли антикоммунистик ташкилотлардан ягона фронт ташкил этиш».

Воқеаларнинг бориши шуни кўрсатаяптики, жаҳон империализмининг Латин Америкасида олиб бораётган пропагандаси тобора таназзулга юз тутмоқда. Ҳаётнинг ўзи кўпгина сиёсий арбобларнинг турли ижтимоий системадаги давлатлар билан муносабатларни ривожлантиришга мажбур этаётир. Империализмнинг бевосита тазйиқи остида шу қитъадаги Аргентина, Мексика ва Уругвайдан бошқа мамлакатлар Совет Иттифоқи билан қирқинчи йилларнинг охирларида дипломатик алоқаларни узган эди. Орадан йиллар ўтиши билан Латин Америкасидаги мамлакатларда антисовет курсини давом эттириш келгуси тараққиёт учун хилоф эканлиги амалда исботланди. Мазкур давлатлар ўз тажрибаларида шунга қатъий ишонч ҳосил қилдиларки, Совет Иттифоқи билан муносабатларни ривожлантириш уларнинг экономикаси, маданияти ва социал ривожланишини таъминлашнинг ишончли гаровидир. Шунинг учун ҳам империалистик доираларнинг Латин Америкасидаги олиб бораётган антикоммунистик пропагандаси ва тазйиқига қарамай сўнгги пайтларда бу қитъадаги қатор мамлакатлар, жумладан Боливия, Бразилия, Венесуэла, Гайана, Колумбия, Коста-Рика, Мексика, Перу, Тринидад ва Тобаго, Уругвай, Эквадор ва Ямайка каби давлатлар СССР билан дипломатик алоқалар ўрнатдилар. Совет Иттифоқи билан ўзаро сиёсий манфаатларга мос келадиган иқтисодий ва маданий алоқаларни ривожлантириш Латин Америкасидаги мамлакатлар кенг жамоатчилиги томонидан қизғин маъқулланмоқда.

Шундай вазиятда жаҳон империализми ва Латин Америкасидаги ўта реакцион кучлар Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши идеологик диверсияни ташкил этишни кучайтиришга алоҳида эътибор бераяптилар. Чунки, империализм маддоҳлари ривожланиб бораётган Латин Америкаси мамлакатлари учун Совет Иттифоқи халқлар ўртасидаги тинчликни мустаҳкамлашда, халқаро империализм ва неоколониализмга қарши, демократия ва социал тараққиёт учун курашда асосий таянч эканлигини жуда ҳам яхши биладилар. Латин Америкасининг танасига канадек ёпишиб олган империализм ва ички реакция ҳозирги пайтда Совет Иттифоқининг ички ва ташқи сиёсатини бузиб кўрсатиш учун барча куч ва имкониятларини ишга солмоқда. Ғарб Советларга қарши бўҳтон ва иғво алангасини авж олдираётганлигининг боиси ҳам ана шунда. Ойни этак билан ёпиб бўлмаганидек, оддий ҳақиқатни ҳам оммадан яшириб бўлмайди. Чунки, эски мўридан сассиқ тутун қанчалик қуюқ чиқса, мўрининг оғзини шунчалик тез ис босади ва тутун орқага қайтади. Империалистик доиралар зўр бераётган антикоммунистик пропаганданинг қисмати ҳам, шубҳасиз, шундайдир.

Э. ЮНУСОВ,
фалсафа фанлари кандидати.

САДРИДДИН АЙНИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

АСАРЛАР ЖИЛОСИ

Буюк адиб, шарқшунос олими, шоир ва педагог Садриддин Айний яратган тарихий асарлар «Бухоро жаллодлари», «Қуллар», «Дохунда», «Судхўрнинг ўлими», «Эсдаликлар» каби китоблари китобхонларнигина эмас, тасвир усталарини ҳам қизиқтириб келмоқда.

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи хазинасида адибнинг портрети, айрим асарларига ишланган рассомлар ижоди намуналари сақланмоқда. Республика тасвирий санъати усталаридан В. А. Рождественский ва С. А. Марфинлар ёзувчининг «Эски мактаб» китобини безашган эди. Рождественскийнинг 1937 йил ишлаган расмида ўқитувчи (домла) қиёфаси ҳажвга олинган. «Эски мактаб» китобининг 1955 йилги нашрида эса С. А. Марфиннинг эскича дарс ўтиш методини тўла-ла очган расми берилган.

Рассомлар «Эски мактаб» китобини безашда унинг ғоясини бекаму-кўст акс эттирганлар. Домла ва ўқувчилар образи, мактаб ҳаёти, дарс ўтиш услублари китоб мазмунини ташкил этади.

Ўзбекистон халқ рассоми В. А. Кедрин 1951 йил «Бухоро жаллодлари» повестини безади. Рассом бутун эътиборини асар қаҳрамонларининг жонли образини яратишга қаратган. Улар орқали халқ маорифини, ёшларимизнинг ёрқин ҳаётини ифода этган.

Садриддин Айний асарлари безагига Ўзбекистон халқ рассоми В. А. Еремян ҳам ибратли ҳисса қўшди. Унинг чизган тасвирлари «Қуллар» романида мавжуд. Асарнинг бош қаҳрамони Қулбобо ва бошқа персонажлар образи, Бухоронинг қадимий обидалари худди кинофильм ленталаридек акс эттирилган.

Самарқандлик марҳум рассом Юсуф Елизаров 1951 йил адибнинг етмиш уч ёшлик пайтини оддий мато (холесть) ва мойли бўёқлар фонида гавдалантирганди. Портретда, биз, анча кексайиб қолган бўлсада, қалби ижоддан тўхтамаган, илм чашмаси қайнаб-тошган улкан инсонни кўрамиз. Рассом ёзувчи образини моҳирона чизиш билан бирга деворда пролетар ёзувчиси Максим Горький сурати турганлигини ҳам кўрсатган. Бу эса Садриддин Айнийнинг буюк рус адибидан ибрат олганлигини, ҳам-фикр эканлигини билдиради.

А. МАҲМУДОВ.

УЛУҒ АДИБГА БАҒИШЛАНАДИ

Шу кунларда кенг жамоатчилик улуғ ёзувчи Садриддин Айнийнинг 100 йиллик тўйига катта тайёргарлик кўрмоқда. Алишер Навоий номли адабиёт ва санъат музейи ҳам шу санага бағишлаб кўпгина ишларни амалга оширмоқда.

— Устоз ёзувчининг юбилейи асосан Самарқанд шаҳридаги Садриддин Айнийнинг уй музейида ўтказилади. Биз ана шу уй-музейга кўпгина материалларни тайёрлаб бермоқдамиз. Бундан ташқари, у ерда «Айний ва замонамиз» деган мавзуда экспозиция ҳам яратилди.

Бизнинг музейимизда эса Садриддин Айнийнинг ҳаёти ва ижодига бағишлаб махсус кўргазма тайёрланмоқда. Бу ерда «Қуллар» романига ишланган қимматбаҳо панно, адибнинг ўзбек ёзувчиларига ёзган мактублари ва ижодкор портрети бор.

Н. ҚУЧҚОРОВ.

Бўстонлиқ район матлубот союзига қарашли умумий овқатланиш корхонаси кондитер цехининг коллективи биринчи квартал планини ошириб бажарди. Цех аҳоли эҳтиёжини қондирадиган даражадаги 22 тур маҳсулотларни ишлаб чиқармоқда. Булар орасида кўрик-конкурсларда жюри томонидан юқори баҳоланган торт, пирожний, булочкалар ҳам бор. Суратда: цехнинг 4-разрядли ишчиси Жамила Темирова ташкил этилган кўргазма-савдо залларидан бирида.

И. Портнов фотоси.

ФЕСТИВАЛЬ ДАВОМ ЭТАДИ

Ёниб турган машъала ёғдусида «Биз ватанпарвар-интернационалистлармиз» деган сўзлар кўзга ташланиб турипти. Бу ВЛКСМ 60 йиллиги ва Гаванада бўладиган ёшлар ва студентлар жаҳон фестивалига бағишлаб ўтказилган область ёшлари фестивали қатнашчиларининг шиоридир. Бир ойдан кўпроқ вақт давомида шу шиор остида корхона ва қурилишларда, маданият саройлари ва клубларда, спорт майдонларида ёшлар ўз маҳоратларини намойиш этдилар.

Ниҳоят бугун шаҳар ва район кўрикларида ғолиб чиққан йигит-қизлар область фестивалига тўпланишди. Уч мингдан ортиқ йигит-қиз форум бошланиши олдидан Тошкентдаги В. И. Ленин ҳайкали пойига ва Номаълум солдат мемориалига гулчамбарлар қўйди. Шундан сўнг улар Тошкент цирки томон йўл олдилар. Цирк фойесида ёшларни карнай ва сурнайлар билан кутиб олишди. Шу дамларда цирк аренасида барча тайёргарлик ишлари тўла ниҳоясига етказилган эди.

Тошкент область комсомол комитетининг биринчи секретари Б. Камолов пойтахт области фестивали муваффақиятли якунлангани ҳақида область партия комитетига рапорт беради. Область фестивали ташкилий комитетининг раиси, область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев фестиваль ғолибларини қизғин табриклаб, республика фестивали финалида уларга янги ижодий ғалабалар тилайди.

Область биринчилиги учун ўтказилган фестивалда Чирчиқ шаҳри ва Коммунистик район ёшлари кўрсатган маҳорат барчани қойил қолдирган эди. Ғолиблар орасида Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қаттиқ қотишмали металлар комбинатининг «Кристалл» ансамбли ҳамда унинг солисти Антонина Баришникова, Коммунистик районидаги «Ўзбекистон» колхозининг «Расцвет» эстрада коллективи солисти Лариса Ким, «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Ритм» вокал-инструментал ансамбли, Тўйтепа металл конструкциялари заводининг «Орион» вокал-инструментал ансамбли, Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг миллий рақс ансамбли каби коллективлар бор.

Ёшларнинг область форумида ишлаб чиқариш конкурслари ғолиблари ҳам шарафланди. Ўз касбининг устаси конкурсида ғолиб чиққанлар орасида «Таштекстильмаш», «Компрессор» заводлари, «Главташкентстрой» қурувчилари, «Красний водопад» экспериментал базаси сут соғувчилари бор. Улар турли касб, турли миллат вакилларидир. Бу фестиваль халқлар дўстлигининг яна бир ёрқин намойишига айланди.

Байрамнинг якунловчи қисми бошланади. Томошабинлар «Наво» вокал-инструментал ансамбли, «Лола» ансамбли қатнашчиларини қарсаклар билан қарши оладилар. Бу ансамбллар кўпгина чет мамлакатларда бўлиб, ўз репертуарларини бойитганлар. ГДР, Вьетнам, Куба халқлари қўшиқларини улар мароқ билан ижро этадилар. Концертнинг сўнгги қисми «Салом, Гавана» деб номланган. Фестиваль босқичларида ғолиб чиққан йигит-қизлар Гавана томон йўл оладилар. Ёшларнинг область фестивали қатнашчилари бу оқшом жаҳон XI фестивали ташкилий комитети номига табрикнома йўлладилар.

Студент ва ёшларнинг область фестивали ниҳоясига етди. Лекин фестиваль ҳали давом этади. Гавана йўлида ҳали ёшлар ўзларининг кўп қиррали маҳоратларини неча бор намойиш этадилар.

МУДОФАА ЖАМИЯТИ — ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА

Ўзбекистон ССР ДОСААФ Марказий Комитетининг IV пленуми бўлиб ўтди. Пленум республика ДОСААФ ташкилотларида халқ хўжалиги учун оммавий-техникавий касбдаги кадрлар тайёрлашнинг аҳволи ва уни янада яхшилаш чоралари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Бу ҳақда республика ДОСААФ Марказий Комитетининг раиси генерал-майор А. Хожибоев доклад қилди.

ДОСААФ ташкилотлари КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати томонидан мудофаа жамияти олдига қўйилган вазифаларни бажара бориб, Ватанимиз экономикаси ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Халқ хўжалиги учун оммавий-техникавий касбдаги малакали кадрлар тайёрлаш ишида актив иштирок этмоқдалар.

Ўтган тўққизинчи беш йиллик мобайнида ДОСААФ бошланғич ташкилотлари ҳузуридаги мактаблар, спорт-техника клублари ва курсларда турли техник касбдаги 400 мингга яқин мутахассис тайёрланди. Улардан кўпчилиги транспорт воситаларининг ҳайдовчиларидир. Айниқса қишлоқ ёшларидан техник касбга эга кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор берилди.

Зарбдор ўнинчи беш йилликда ҳам бу иш янада ривожлантирилади. 20 хил касб бўйича 470 мингдан ортиқ техник мутахассис тайёрлаш мўлжалланмоқда. Улар орасида енгил ва юк автомашиналарининг ҳайдовчилари, қишлоқ хўжалиги механизаторлари кўпчиликни ташкил этади. Ўтган йили бу соҳадаги план 134,2 процент қилиб бажарилди.

Мана шу муҳим ишда республиканинг кўплаб областлари қатори Тошкент область мудофаа жамияти ташкилотлари ҳам муайян муваффақиятларга эришдилар. ДОСААФ комитетларининг ташкилотчилик фаолияти, партия, совет ва комсомол органларининг бевосита ёрдамлари билан ўқув иншоотлари қурилиши моддий-техника базаларини барпо этиш ва улардан фойдаланиш, ўқиш-ўқитиш ишлари учун зарур бўлган асбоб-ускуналар ўрнатиш, шаҳарлар ва район марказларида спорт-техника клублари очиш ва уларни малакали ўқитувчи мутахассислар билан таъминлаш борасида мақтовга сазовор ишлар қилинди.

Кейинги йилларда ДОСААФ ташкилотлари техника парклари турли автомобиллар билан тўлдирилди. Енгил автомобиллар ажратилганлиги ҳам ўқитиш процессини янада яхшилашга имкон берди. Ўқиш жараёнида техникавий воситалардан фойдаланиш кенгайди.

ДОСААФ ташкилотларида қишлоқ хўжалиги учун механизатор кадрлар тайёрлаш оммавий техникавий касбдаги мутахассислар етиштиришда алоҳида ўрин тутади. Механизация курсларида ўқитилган ёшлар армия хизматига чақирилгунча ва хизматдан запасга бўшатилгач колхоз ва совхозларда трактор ва бошқа механизмларни бошқарадилар. 1977 йили республика мудофаа жамияти курслари бўйича 2 мингга яқин тракторчи ва пахта териш машинасининг ҳайдовчилари тайёрланганлиги эътиборга лойиқдир.

Аммо, шу билан бир қаторда айрим камчиликлар ҳам мавжуд. Баъзи комитетларнинг раҳбарлиги ва назорати етарли бўлмаётганлиги оқибатида оммавий-техникавий касбдаги мутахассислар тайёрлашнинг сифати кўнгилдагидек бўлмаяпти. Кўплаб спорт-техника клубларида транспорт воситаларининг бошқарувчилари тайёрлаш даражаси паст. Автомобилларга техник хизмат кўрсатиш, уни бузилган пайтда тузатиш бўйича лаборатория-амалий машғулотлар сифатсиз ўтказилмоқда.

Бу борада Калинин райони спорт-техника клуби тажрибасидан ўрганиш керак. Бу ерда ўқитувчи-мутахассислар ташаббускор кишилардан танлаб олинади. Улар ўз кучлари билан назарий ва лаборатория амалий машғулотларни ўтказиш учун қулай синф хоналари қуриб, уларни керакли ускуналар билан жиҳозлашган. Натижада, бу ерда ёшларнинг самарали ўқиши учун барча шароит муҳайё.

Шуни ҳам айтиб ўтиш кераккки, кўплаб спорт-техника клублари енгил автомобиллар ва мотоциклар ҳайдаш машқи ўтказиладиган майдончаларга эга эмаслар. Бошқа областлар қатори Тошкент шаҳрида ҳам ана шу ҳол рўй бераётганлиги кишини ажаблантиради. Бекобод ва Ангрен автомактабларида ҳанузгача техник хизмат кўрсатиш ва машиналарни ремонт қилиш учун жиҳозланган махсус жой йўқ.

Ҳозирги шароитда юксак малакали мутахассислар тайёрлаш ўқув жараёнларини доимий равишда такомиллаштириш, ўқитишнинг илғор прогрессив методларини жорий этиш, техник ва программавий воситаларни қўлланиш билан бевосита боғлиқдир.

Ҳар бир досаафчининг бурчи жамият олдида турган бу вазифага умумдавлат аҳамиятидаги иш деб қараб, мутахассислар тайёрлаш ишига яқиндан кўмак беришдан иборатдир. Мана шу иш яхши йўлга қўйилса, халқ хўжалик планлари бажарилишига салмоқли ҳисса қўшилади. Мамлакатимиз мудофаа қудрати янада ортади.

Пленум кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди. Шунингдек республика ДОСААФ Марказий Комитетининг турли масалалар ва йўналишлар бўйича доимий комиссиялари тузилди.

Пленумда СССР ДОСААФ Марказий Комитети раисининг ўринбосари, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал-лейтенант А. П. Шилин қатнашди ва нутқ сўзлади.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

КЕНЖА РАЙОННИНГ ЯШИЛ ЛИБОСИ

Кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш икки ойлигида Акмал Икромов райони аҳли актив қатнашмоқда. Ҳозиргача районда жами 28400 туп манзарали дарахт, 75300 туп турли бута кўчатлари ўтқазилди ва 204000 метр суғориш шохобчалари тозаланди.

Районни кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштиришда корхона ва ташкилотлар, кўпгина маҳаллалар катта ёрдам беришяпти. Улар ёрдамида 5000 та манзарали дарахт ўтқазилди, тўртта гўзал хиёбон ташкил қилинди. Хиёбонлардан бири Подмосковье кўчасида барпо қилинди. У 2 гектар майдонни эгаллайди. Яна бир сердарахт оромгоҳ Уйғур кўчасидаги 123-мактаб ёнгинасида жойлашган. Бу гўзал хиёбонлар ўзининг кўкаламзорлиги, тозалиги билан киши диққатини ўзига жалб этади. Хиёбонларга олма, олхўри, ўрик, мева кўчатлари, чинор, терак, қарағай каби дарахтлар ва гуллар ўтқазилди.

Апрель ва май ойларида районда 150 минг туп бир йиллик ва кўп йиллик гул кўчатлари ўтқазилади. Орасида «президент», шойи гул, «Навоий» навли гуллар алоҳида ажралиб туради. Чинни заводи, сут комбинати, 25 ва 12-автобазалар, бир қанча ўқув юртлари, мактаблар, «Октябрь самараси», «Ўткир», Ҳамза номли, Максим Горький номли, Журжоний ва бошқа кўпгина маҳаллалар, муассаса ва ташкилотлар ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга кенг жалб қилинди. Уларнинг жонбозликлари билан Тошкентнинг кенжа райони яшил либосга бурканмоқда. Акмал Икромов райони меҳнаткашларининг шу кунлардаги ғайрат-шижоати шундан далолат бериб турибди.

Д. РАФИҚОВ,
ишчи-мухбирлар университетининг тингловчиси.

Спорт

«ПРАВДА» СОВРИНИ УЧУН

Самарқандда «Правда» газетаси соврини учун кросс бўйича республика финал мусобақалари бўлиб ўтди. Бунда республикамизнинг барча областлари ҳамда Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг энг кучли енгил атлетикачилари стартга чиқишди. Оммавий мусобақалардан ҳисобланган кросснинг аввалги босқичларида 150 мингга яқин спортчилар финалга йўлланма олиш учун баҳслашдилар. Энг кучлилари эса Самарқандга тўпланиб, 23 апрелда Олмаотада бўладиган Бутуниттифоқ финал ўйинларида қатнашиш ҳуқуқини олиш учун даъвогарлик қилишди. Программанинг 1,5 километрга бўлган баҳсида олмалиқлик Л. Фролова, 2 километрга ўсмирлар ўртасидаги мусобақада тошкентлик Н. Либонда, 5 километрга югуришда А. Иброҳимов, 12 километрга ўтказилган кроссчилар баҳсида А. Селефановлар ғолиб чиқишди. Умумкоманда ҳисобида ўринлар қуйидагича тақсимланди: Фарғона, Тошкент, Андижон.

ХАЛҚАРО ТУРНИР ҒОЛИБИ

Олмаотада бокс бўйича ўтказилган халқаро турнир ниҳоясига етди. Мамлакат терма командаси сафида қатнашган тошкентлик Феликс Пак 54 килограммгача вазнлилар мусобақасида биринчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлди. Яқинда Тбилисида ўтказилган мамлакат чемпионатида ҳамшаҳаримиз А. Хизиношвилига ютқазиб қўйган эди. Бу сафар ярим финалда ғолиб келиб мағлубият аламини олди, финалда эса касаба союз вакили Огонесянни енгди.

ЁШЛАР ИМТИҲОНДАН ЎТИШМОҚДА

Тошкентнинг «Меҳнат» ватерполочилари составида қатнашаётган бир қатор ёшлар имтиҳонлардан аъло даражада ўтаяпти деса бўлади. Команда составн ўтган йилдагига қараганда анча ўзгариб, ветеранлар ўрнига ёшлар келишган бўлса-да, ватерполчиларимиз медални кўзлаб сувга тушишмоқда. Улар Тошкентда ўтказилган биринчи давра ўйинларини муваффақиятли якунлашган эди. Минск шаҳрида бошланган иккинчи давра учрашувларини ҳам «Меҳнат» командаси кўтаринки руҳда ўтказяпти. Биринчи кун майдон эгалари маҳаллий физкультура институти спорт клуби билан учрашиб, ўйинни 6:6 ҳисобида дуранг қилишди. Иккинчи кун Москванинг «Локомотив» ватерполчиларини 6:3 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Учинчи турда эса олтин медалга даъвогарлардан бири Москванинг «Динамо» командасига 5:8 ҳисобида ютқазиб қўйишди.

МАҲАЛЛАДА БАЙРАМ

Қиру-далаларда қарн-ёш сайри,
Камалакдай гўзал элнинг бу сайли,
Мангу яшайверсин элдаги удум,
Наврўзинг муборак эй, она юртим!

Тошкентдаги Жомий номли маҳаллада турли миллат вакилларидан 400 дан ортиқ оила истиқомат қилади. Маҳаллада «Наврўз» байрами кенг нишонланди. Байрам кечасига СССР Мудофаа министрлиги мукофотининг лауреати ёзувчи Иброҳим Раҳим, Ўзбекистон ССР Ҳамза номли давлат мукофоти лауреати шоир Қуддус Муҳаммадий ва шоир Тўлқин ташриф буюришди. Таниқли олим ва таржимон Рустам Абдураҳмонов, Киров район партия комитетининг вакили Аброр Эшонхўжаев, маҳалла комитетининг раиси Абдумажид Абдуқодиров ва бошқа нотиқларнинг тўй, туғилган кун ва бошқа тантаналар, Совет армияси сафига жўнатиш ва кутиб олиш каби маросимларни ўтказишга оид янги урф-одатлар қатори Наврўз ҳам тантанали айём эканлигини таъкидлашди. Турсуной Ашрапова тенглар ичра тенг, бахтлилар ичра бахтли, эркинлар ичра эркин хотин-қизлар номидан сўзлаб, маҳаллада бир оила фарзандидек яшаб, меҳнатда илғор хотин-қизларни ёшларга ибрат қилиб кўрсатди.

Район маданият уйи ҳаваскорлари ўзларининг дилрабо қўшиқ ва шўх рақслари билан йиғилганлар дилини хушнуд этдилар. Болаларга қўғирчоқ театри томонидан спектакль қўйиб берилди. Байрам карнай-сурнай садолари остида катта тантана руҳида ўтди.

И. ЭРГАШЕВА.

Ўрик шохларида кўпириб гуллар,
Баҳор тароватн ўлкамда кезар.
Кўкламнинг кўркидан яйраб кўнгиллар,
Гулгун чеҳраларни табассум безар.

Ф. АБДУРАСУЛОВ фотоэтюди.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

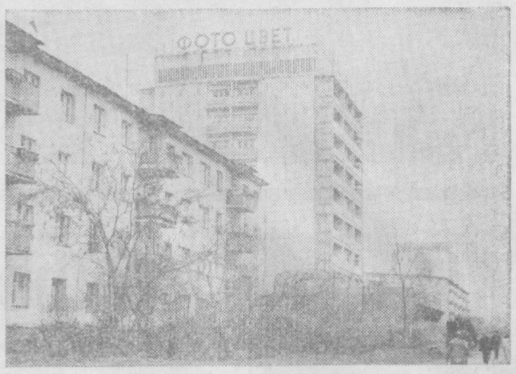

«ТОШКЕНТ» ФОТО СТУДИЯСИ

(Луначарское шоссеси, 105 «а»-уй; телефон: 66-57-54).

СИЗЛАРГА ҲАММА ТУРДАГИ ФОТО ХИЗМАТИНИ КЎРСАТАДИ

ЖУМЛАДАН:

— исталган размерда ишлаб чиқариш илғорларининг портретларини тайёрлаш (чиройли безак берилган рамкаларга жойлаштириб берилади);
— юбилей ёзувлари битилган хотира адрес-папкалар;
— ёзувчилар, таниқли олимлар, композиторлар, адабиёт классиклари, Гражданлар ва Улуғ Ватан урушларининг қаҳрамонлари ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, қаҳрамон комсомолларнинг оригиналларидек фото нусхалар, шунингдек китоблардан техник репродукциялар ва картиналардан нусхалар кўчириб бериш;
— музика ноталаридан фото нусхалар кўчириш;
— партия ҳужжатларига фотосуратлар тайёрлаб бериш.

МАКТАБЛАР, ИНСТИТУТЛАР, АКАДЕМИЯЛАР ВА БОШҚА ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Фотостудия, альбомлар ва виньеткаларга барча курс битирувчиларини суратга тушуришни таклиф этади.

Заказлар фото студиянинг ўзида, чунончи фотографнинг жойларга бориб оладиган суратлари юқори малакали фотографлар томонидан тайёрлаб берилади.

ЗАКАЗЛАРНИ ОЛДИНДАН РАСМИЙЛАШТИРИБ ҚУЙИНГ, УҚУВ ЙИЛИ ТУГАШИНИ КУТИБ УТИРМАНГ.

СТУДИЯМИЗДА ЯНА БИР БОШҚА ЯНГИЛИК ҲАМ БОР.

ЯНГИ ҚЕЛИН-КУЁВЛАРНИНГ ХОҲИШИ БИЛАН УЛАРГА БУТУН ТУЙ САЙЛИ ВАҚТИДА ҲАМРОҲ БУЛИШ ВА ТУЙ КЕЧАСИ ТАНТАНАЛАРИНИ СУРАТГА ОЛИШ УЧУН АЛОҲИДА ФОТОГРАФ АЖРАТИБ БЕРИЛАДИ, БУНДАЙ КЕЗЛАРДА ХОТИРА АЛЬБОМИ ТАЙЁРЛАБ БЕРИЛАДИ.

Ҳа, вақт ҳаётдаги энг ёрқин хотираларни ўзи билан олиб кетади. Ана шулардан энг ажойиб дамларини фотографияларда акс эттириш билан Сиз уларни сақлаб қола оласиз. Бунда сизларга «Тошкент» комплекс рангли фотостудияси ёрдамга келиши мумкин.

Студияда кондиционерлар ўрнатилган ва дам олиш учун телевизорлар қўйилган, зарур миқдордаги холл ва интерьерларга эга. Фотостудия шаҳарда энг йирик ҳисобланади. Унда ихтисослаштирилган фотосалонлар мавжуд, улар импульсли ёритгичлар, Ватанимиз ва чет элларда ишлаб, чиқарилган энг янги фото асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Буларнинг ҳаммаси фото заказларни фақат юқори сифатли бажариб бериш имконини беради.

ЗАКАЗЛАР ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ҲАМ НАҚД ПУЛГА ВА ҲАМ ПУЛ УТКАЗИШ ЙУЛИ БИЛАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАВЕРАДИ. ЗАКАЗЧИНИНГ ХОҲИШИ БИЛАН ФОТОСУРАТЛАР ПОЧТА ОРҚАЛИ ЮБОРИЛАДИ.

«ТОШКЕНТ» РАНГЛИ ФОТОСТУДИЯ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГИЗ!

«ФОТОРЕКЛАМА» КОМБИНАТИ.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5|IV да **Афсоналар водийси**, 6|IV да **Севги тумори.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5|IV да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5|IV да **Муқаддас диёр**, 6|IV да **Гулбаҳор қани?**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 5|IV да **Ишқ қурбонлари**, 6|IV да **Ҳаммомга бало борми?**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Янги Москва цирки артистларининг хайрлашув гастроллари.**

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Қасоскор** (катта зал, кундуз ва кечқурун).

Қасоскор — «ЧАЙКА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00), «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Бахтсизлик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Қушдек енгил бўлинг ёки тақдир ўйини — «ИСКРА» (19.30).

Тошкент область ижроия комитети аппарати коллективи, область ижроия комитети бўлимининг мудири М. Ҳ. Юсупхўжаевга онаси

Пошша МАЪДИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент область қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ҳарид этиш ва сифати бўйича давлат инспекцияси коллективи давлат инспектори

Маҳмуджон МИРХАЛИЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 | Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; медицина — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894

Р. 02329. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д—2378.